

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

**Nezpůsobilé výdaje projektu v důsledku pochybení při
zadávání veřejných zakázek**

Bc. Ondřej Nosek

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Ondřej Nosek

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Litoměřice

Název práce

Nezpůsobilé výdaje projektu v důsledku pochybení při zadávání veřejných zakázek

Název anglicky

Ineligible project expenditure due to errors in public procurement

---

Cíle práce

Cílem diplomové práce je identifikovat pochybení, kterých se společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. dopustila při zadávání veřejných zakázek, vyčíslit výši nezpůsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s těmito pochybeními v rámci projektu SUSEN (Sustainable Energy) a tím identifikovat úniky z operačního programu a dále s využitím zjištěných informací formulovat návrhy na úpravu interních procesů, které by zkoumané organizaci umožnily předejít pochybením při zadávání veřejných zakázek. Tento hlavní cíl diplomové práce má několik dílčích cílů:

- identifikovat nedostatky interních procesů organizace při zadávání veřejných zakázek,
- analyzovat problematické veřejné zakázky, jejichž zadavatelem byla zkoumaná organizace (dále také jen „zadavatel“),
- popsat proces kontroly veřejných zakázek, kterou provádí poskytovatel dotace.

Metodika

Stěžejní částí teoretické práce bude provedení deskripce legislativy upravující zadávání veřejných zakázek v České republice a popis možností financování vědecko-výzkumných organizací působících na území České republiky. V druhé části teoretické práce budou charakterizovány operační programy Výzkum a vývoj pro inovace a Výzkum, vývoj a vzdělávání, včetně jejich postavení v rámci strukturálních fondů v České republice.

V praktické části práce bude proveden rozbor konkrétních zdrojů financování vědy a výzkumu ve zkoumané organizaci a podrobněji popsán projekt SUSEN (Sustainable Energy).

Dále budou analyzovány problematické veřejné zakázky zadávané zkoumanou organizací se zaměřením na veřejné zakázky, při jejichž realizaci se zadavatel dopustil pochybení, za které mu byla udělena sankce ze strany poskytovatele dotace. Hodnota celkových nezpůsobilých výdajů bude vyčíslena a porovnána s celkovou alokací finančních prostředků poskytnutých na realizaci projektu SUSEN.

Součástí práce bude rovněž rozbor interních procesů zadavatele při zadávání veřejných zakázek. V další kapitole praktické části bude popsán proces kontroly veřejných zakázek, kterou provádí poskytovatel dotace, se zaměřením na identifikaci mechanismů, které by zkoumaná organizace mohla využít k minimalizaci rizika pochybení při zadávání veřejných zakázek.

Syntézou bude zpracována závěrečná část diplomové práce, která bude obsahovat návrhy na úpravu interních procesů, které by zkoumané organizaci umožnily předejít pochybením při zadávání veřejných zakázek a tím snížit riziko nezpůsobilých výdajů při čerpání finančních prostředků z dotačních zdrojů. V práci budou využity metody deskripce, rozboru, analýzy, komparace a syntézy.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

dotace, nezpůsobilé výdaje, operační program, sankce, věda a výzkum, veřejné zakázky, výběrové řízení, výzkumná organizace, zadávací řízení, zákon č. 134/2016 Sb.

Doporučené zdroje informací

- BLAŽKA, Marek, KRAUS, Libor. Guide to the system of public support for research, development and innovation in the Czech Republic – 2019. Praha: COMTES FHT a.s, 2019. ISBN 978-80-906810-5-7.
- BLAŽKA, Marek, ŠPERLINK, Karel, KRAUS, Libor. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu, vývoje a inovací v České republice – 2018. Praha: COMTES FHT a.s, 2018. ISBN 978-80-906810-2-6.
- ČESKO. Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění z 1. 2. 2019.
- DVOŘÁK, David, MACHUREK, Tomáš a kol. Zákon o zadávání veřejných zakázek: komentář. Praha: C.H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-651-7.
- HERMAN, Pavel. Komentář k zákonu o zadávání veřejných zakázek. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-595-1.
- KIIVER, Philipp, KODYM, Jakub. The practice of public procurement: tendering, selection and award. Portland: Intersentia, 2014. ISBN 978-17-8068-266-2.
- KRUTÁK, Tomáš. Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1.10.2016. Olomouc: ANAG, 2016. ISBN 978-80-7554-040-9.
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020. 2016.
- RHODE, Alexander. Public Procurement in the European Union. Berlin, Germany: Springer Gabler, 2019. ISBN 978-3-658-28072-7.
- Veřejná politika v oblasti výzkumu, vývoje a inovací 2019 – konferenční sborník. Plzeň: alevia s.r.o. 2019. ISBN 978-80-905538-2-8.
-

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavel Hrdlička, MBA, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 11. 12. 2020

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 1. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Nezpůsobilé výdaje projektu v důsledku pochybení při zadávání veřejných zakázek" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Pavlu Hrdličkovi, Ph.D., MBA, za jeho vstřícný přístup, cenné rady a připomínky při zpracování této diplomové práce.

Nezpůsobilé výdaje projektu v důsledku pochybení při zadávání veřejných zakázek

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá pochybeními při zadávání veřejných zakázek, které byly zadávány při realizaci konkrétního projektu financovaného z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a které vedly k sankcím od řídicí orgánu a nezpůsobilým výdajům projektu. Cílem práce bylo identifikovat pochybení, kterých se příjemce dotace dopustil při zadávání veřejných zakázek v rámci projektu, vyčíslit výši nezpůsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s těmito pochybeními a dále s využitím zjištěných informací formulovat návrhy na úpravu interních procesů, které by organizaci umožnily předejít pochybením při zadávání veřejných zakázek. Byla provedena analýza zakázek, v nichž bylo identifikováno pochybení a ve zkoumané organizaci byl také proveden rozbor interních procesů při zadávání veřejných zakázek. Identifikovaná pochybení při zadávání veřejných zakázek byla rozdělena do několika kategorií a dále byla vyčíslena celková výše vzniklých nezpůsobilých výdajů. Na základě těchto podkladů bylo v závěru práce navrženo pět doporučení, která v případě jejich využití v praxi mají potenciál minimalizovat riziko, že se zkoumaná organizace při zadávání veřejných zakázek opětovně dopustí stejného či obdobného pochybení, které povede ke vzniku nezpůsobilých výdajů při čerpání finančních prostředků z dotačních zdrojů.

Klíčová slova:

dotace, nezpůsobilé výdaje, operační program, sankce, věda a výzkum, veřejné zakázky, výběrové řízení, výzkumná organizace, zadávací řízení, zákon č. 134/2016 Sb.

Ineligible project expenditure due to errors in public procurement

Abstract

This master's thesis deals with errors in the public procurement during the specific project funded by the Operational Program Research, Development and Education which led to penalties from the Managing Authority and ineligible project expenditures. The goal of the thesis was to identify the errors made by the subsidy recipient during the awarding of the public contracts within the project, quantify the amount of ineligible expenditures incurred due to these errors and draw up suggestions to modification of the internal processes that would help organization to avoid errors in the public procurement. The identified errors in the public contracts were divided into several categories and the total amount of incurred ineligible expenditure incurred was quantified. An analysis of the public contracts with identified errors and an analysis of internal public procurement processes in the company that was the subject of the research were performed. On the basis of collected information the five recommendations were made. These recommendations could help the company that was the subject of the research minimize the risk that the same or similar errors in public procurement leading to ineligible expenditure in grant projects will occur.

Keywords:

subsidies, ineligible expenditures, operational program, sanctions, science and research, public procurement, selection procedure, research organization, procurement procedure, Act No. 134/2016 Coll.

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika.....	14
3 Teoretická východiska	16
3.1 Legislativa upravující zadávání veřejných zakázek	16
3.1.1 Základní pojmy ve veřejných zakázkách	16
3.1.2 Základní zásady zadávání veřejných zakázek.....	19
3.1.3 Druhy veřejných zakázek podle předmětu.....	22
3.1.4 Druhy zadávacích řízení.....	23
3.2 Častá pochybení zadavatelů při zadávání veřejných zakázek	26
3.2.1 Účelové dělení zakázek.....	27
3.2.2 Nepřiměřené nebo diskriminační kvalifikační požadavky zadavatele.....	28
3.2.3 Nejednoznačné nebo nepřiměřené vymezení zadávacích podmínek	29
3.2.4 Nerozhodnutí o námitkách nebo jejich neúplné vypořádání.....	30
3.2.5 Nezákonné využití jednacího řízení bez uveřejnění	31
3.3 Financování vědy a výzkumu.....	32
3.3.1 Výše výdajů na vědu a výzkum	32
3.3.2 Financování z veřejných zdrojů na národní úrovni.....	34
3.3.3 Role Grantové agentury ČR a Technologické agentury ČR.....	36
3.4 Podpora výzkumu, vývoje a inovací z kohezní politiky	37
3.4.1 Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání	39
3.4.2 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace	40
3.4.3 Nezpůsobilé výdaje v projektech financovaných EU	42
4 Praktická část	44
4.1 Centrum výzkumu Řež a projekt SUSEN	44
4.1.1 Organizační struktura společnosti	44
4.1.2 Projekt SUSEN (Udržitelná energetika)	46
4.2 Financování zkoumané organizace	49
4.3 Zadávání veřejných zakázek ve společnosti.....	50
4.4 Kontrola veřejných zakázek v operačním programu.....	53
4.5 Pochybení při zadávání veřejných zakázek v projektu SUSEN.....	55
4.5.1 Veřejná zakázka „SUSEN - Komponenty pro linku ETL“.....	57
4.5.2 Veřejná zakázka „SUSEN - Laboratorní vybavení“	59
4.5.3 Veřejná zakázka „SUSEN - Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“	62

4.5.4	Veřejná zakázka „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie (2.vyhlášení)“	64
4.5.5	Veřejná zakázka „SUSEN – Tvrdoměr“	67
4.5.6	Nákup dozimetrů bez výběrového řízení	68
4.6	Nezpůsobilé výdaje projektu a výše sankcí	70
5	Výsledky a diskuse	73
5.1	Výsledky	73
5.2	Diskuse	78
6	Závěr.....	82
7	Seznam použitých zdrojů	88

1 Úvod

Zadávání veřejných zakázek je nedílnou součástí realizace projektů financovaných z operačních programů či jiných dotačních zdrojů. Jakékoliv pochybení v zadávacím řízení veřejné zakázky financované z těchto zdrojů může vést k sankcím od poskytovatele dotace ve výši až 100 % hodnoty zakázky a taková sankce v některých případech vede k rozhodnutí o případném úspěchu či neúspěchu celého projektu.

Organizace, která je svoji právní formou společností s ručením omezeným, ale její rozpočet je významně závislý na dotacích z veřejných zdrojů má ve vztahu k veřejným financím speciální vztah. Pokud jsou takové organizaci poskytnuty veřejné prostředky např. prostřednictvím projektu financovaného z operačního programu, musí s těmito prostředky nakládat obzvlášť opatrně, neboť každé pochybení či odchýlení od pravidel stanovených poskytovatelem dotace může vést k vrácení části finančních prostředků poskytnutých ke konkrétnímu záměru definovanému v projektu, což je výrazný rozdíl od subjektů veřejné správy, které mají při hospodaření s veřejnými prostředky pozici výrazně odlišnou, neboť vlastními silami rozdělují získané prostředky na konkrétní účely a pokud je to potřeba, mohou zdroje mezi jednotlivými složkami rozpočtu přesouvat. Rovněž případné pochybení takového subjektu v zadávacím řízení veřejné zakázky nemusí být identifikováno, protože žádný jiný subjekt kromě jeho samého neprovádí systematickou kontrolu každé veřejné zakázky jako je tomu např. v případě projektů financovaných z operačních programů. V mnohých případech sice provádí kontrolu zadávacích řízení veřejných zakázek ve veřejnoprávní organizaci přímo nadřízený subjekt, nicméně v tomto případě se bude jednat spíše o kontrolu zaprvé namátkovou a za druhé kontrolu, jejíž výsledek má doporučující charakter s cílem do budoucna se pochybení nedopustit, nikoliv potrestat organizaci odebráním části finančních prostředků.

Naopak kontroly projektů z operačních programů postupují v oblasti případných sankcí striktně dle pravidel určených řídicím orgánem operačního programu, který tyto pravidla přebírá od Evropské komise. Chybujícím zadavateli, který je subjektem státní správy, hrozí maximálně pokuta od Úřadu na ochranu hospodářské soutěže (samozřejmě mimo opravné prostředky ve vztahu ke konkrétní veřejné zakázce, které může Úřad na ochranu hospodářské soutěže zadavateli uložit). Naopak mnohá porušení povinností vyplývajících ze zákona o zadávání veřejných zakázek, která jsou identifikována při kontrolách řídicím orgánem operačního programu, nemají charakter pochybení, které by se

běžně dostalo ke správnímu řízení vedenému Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, ale realizátor projektu financovaného z operačního programu za něj sankci od řídicího orgánu dostane.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je identifikovat pochybení, kterých se společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. dopustila při zadávání veřejných zakázek, vyčíslit výši nezpůsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s těmito pochybeními v rámci projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ a tím identifikovat úniky z operačního programu a dále s využitím zjištěných informací formulovat návrhy na úpravu interních procesů, které by zkoumané organizaci umožnily předejít pochybením při zadávání veřejných zakázek. Diplomová práce má i několik dílčích cílů:

- identifikovat nedostatky interních procesů organizace při zadávání veřejných zakázek,
- analyzovat problematické veřejné zakázky, jejichž zadavatelem byla zkoumaná organizace,
- popsat proces kontroly veřejných zakázek, kterou provádí poskytovatel dotace.

2.2 Metodika

Úvodní kapitolou teoretické části diplomové práce bude provedení deskripce legislativy upravující zadávání veřejných zakázek v České republice. Součástí teoretické části práce je dále popis možností financování vědecko-výzkumných organizací působících na území České republiky. Dále budou charakterizovány operační programy Výzkum a vývoj pro inovace a Výzkum, vývoj a vzdělávání, včetně jejich postavení v rámci strukturálních fondů v České republice.

V praktické části práce bude proveden rozbor konkrétních zdrojů financování vědy a výzkumu ve zkoumané organizaci a podrobněji popsán projekt „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“

Dále budou analyzovány problematické veřejné zakázky, zadávané zkoumanou organizací se zaměřením na veřejné zakázky, při jejichž realizaci se zadavatel dopustil pochybení, za které mu byla udělena sankce ze strany poskytovatele dotace. Hodnota celkových nezpůsobilých výdajů bude vyčíslena a porovnána s celkovou alokací finančních prostředků poskytnutých na realizaci projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“.

Součástí práce bude rovněž rozbor interních procesů zadavatele při zadávání veřejných zakázek. V další kapitole praktické části bude popsán proces kontroly veřejných zakázek, kterou provádí poskytovatel dotace, se zaměřením na identifikaci mechanismů, které by zkoumaná organizace mohla využít k minimalizaci rizika pochybení při zadávání veřejných zakázek.

Syntézou bude zpracována závěrečná část diplomové práce, která bude obsahovat návrhy na úpravu interních procesů, které by zkoumané organizaci umožnily předejít pochybením při zadávání veřejných zakázek a tím snížit riziko nezpůsobilých výdajů při čerpání finančních prostředků z dotačních zdrojů. V práci budou využity metody deskripce, rozboru, analýzy, komparace a syntézy.

3 Teoretická východiska

3.1 Legislativa upravující zadávání veřejných zakázek

Pro zadávání veřejných zakázek v České republice je stěžejním legislativním dokumentem zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále také jen „zákon“), který rovněž definuje základní pojmy používané v praxi (zákon č. 134/2016 Sb.).

3.1.1 Základní pojmy ve veřejných zakázkách

Při zpracování každé závěrečné práce je vhodné s využitím odborné literatury v úvodu práce definovat pojmy, které budou v textu použity (Kohnová, 2014).

Veřejná zakázka

Přímo v zákoně není uvedena definice pojmu veřejná zakázka, a z toho důvodu je potřeba při vymezení tohoto pojmu využít § 2 odst. 1 zákona, který uvádí, že „*zadáním veřejné zakázky se pro účely tohoto zákona rozumí uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z níž vyplývá povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce. Za zadání veřejné zakázky se nepovažuje uzavření smlouvy, kterou se zakládá pracovněprávní nebo jiný obdobný vztah, nebo smlouvy upravující spolupráci zadavatele při zadávání veřejné zakázky*“ (zákon č. 134/2016 Sb., § 2 odst. 1).

Zadavatel

Zadavatelem se může stát každá právnická i fyzická osoba, která je při zadávání veřejných zakázek povinna postupovat podle zákona (Podešva a kol., 2016, s. 19). Zákon o zadávání veřejných zakázek rozeznává dvě hlavní kategorie zadavatelů, „zadavatele veřejného“ vymezeného výčtem subjektů, který je uveden v § 4 odst. 1 zákona a „zadavatele“ bez bližšího pojmového vymezení. Pokud zákon pracuje pouze s pojmem zadavatel, jsou tím myšleni všichni zadavatelé zadávající veřejnou zakázku podle zákona o zadávání veřejných zakázek, ale pokud se dané ustanovení zákona týká pouze zadavatelů veřejných, je to v textu výslovně uvedeno (Macek a kol., 2017).

Lze konstatovat, že na zadavatele veřejné dopadají práva a povinnosti vyplývající ze zákona v tom nejvyšším možném rozsahu (Dvořák a kol., 2017).

Zákon o zadávání veřejných zakázek pak dále v § 4 odst. 2 až 5 uvádí za jakých podmínek se zadavatelem ve smyslu zákona stanou další osoby, které nejsou veřejným zadavatelem. Zavedenými a v praxi užívanými pojmy pro označení dvou typů zadavatelů, které však nejsou v zákoně přímo uvedeny, jsou tzv. zadavatel dotovaný (jeho vymezení je uvedeno v § 4 odst. 2 zákona) a zadavatel sektorový podle § 4 odst. 3 (Macek a kol., 2017)

Vzhledem k tomu, že tato práce se zabývá veřejnými zakázkami zadávanými v rámci projektu financovaného z operačního programu právnickou osobou, která není veřejným zadavatelem, následuje definice odpovídajícího druh zadavatele, kterým je zadavatel podle § 4 odst. 2 zákona (neboli také zadavatel dotovaný) za nějž je považována „osoba, která k úhradě nadlimitní nebo podlimitní veřejné zakázky použije více než 200000000 Kč, nebo více než 50 % peněžních prostředků, poskytnutých z

a) rozpočtu veřejného zadavatele,

b) rozpočtu Evropské unie nebo veřejného rozpočtu cizího státu s výjimkou případů, kdy je veřejná zakázka plněna mimo území Evropské unie“ (zákon č. 134/2016 Sb., § 4 odst. 2).

Dodavatel

Dodavatelem se podle § 5 zákona rozumí osoba, která nabízí poskytnutí dodávek, služeb nebo stavebních prací, případně i více těchto osob nabízejících poskytnutí takového plnění společně, přičemž se může jednat i o různá dočasná seskupení dodavatelů, a to i bez přijetí konkrétní právní formy. V § 5 zákona je dále uvedeno, že za dodavatele se považuje i pobočka závodu, a že v takovém případě se za sídlo dodavatele považuje sídlo pobočky závodu (důvodová zpráva k zákonu č. 134/2016 Sb., 2015).

S pojmem dodavatel se pojí ještě dva další základní pojmy užívané v zákoně o zadávání veřejných zakázek. Prvním z nich je účastník zadávacího řízení, za nějž je považován v souladu s § 47 zákona dodavatel, který participuje na zadávacím řízení (vznikla a nezankla u něj účast v zadávacím řízení – např. vyjádřil předběžný zájem, podal nabídku nebo zahájil jednání se zadavatelem v rámci zadávacího řízení) a má možnost plnit veřejnou zakázku. Druhým pojmem je vybraný dodavatel, přičemž jde o nejužší podmnožinu dodavatelů splňující definiční znaky obou výše uvedených pojmů (Dvořák a kol., 2017).

Podle § 28 odst. 1 písm. h) zákona se vybraným dodavatelem stane dodavatel z řad účastníků zadávacího řízení, se kterým se zadavatel rozhodl uzavřít smlouvu (zákon č. 134/2016 Sb.).

Zadávací řízení

„Zadávacím řízením ve smyslu zákona o zadávání veřejných zakázek se rozumí procesní postup zadavatele směřující k zadání veřejné zakázky vybranému dodavateli či vybraným dodavatelům. Jinak řečeno, zadávací řízení představují zákonem definovaná pravidla, jejichž aplikací zadavatel dospěje k zadání veřejné zakázky“ (Dvořák a kol., 2017, s. 20).

Zákon v § 3 rozeznává celkem devět druhů zadávacích řízení, přičemž každé ze zadávacích řízení má svá procesní pravidla a stanovený postup, který musí zadavatel při aplikaci daného druhu zadávacího řízení dodržovat od jeho zahájení až po jeho ukončení (Dvořák a kol., 2017).

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky

Za předpokládanou hodnotu veřejné zakázky je v souladu § 16 zákona považována předpokládaná výše úplaty pro dodavatele za plnění předmětu veřejné zakázky stanovená zadavatelem k okamžiku zahájení zadávacího řízení, která se uvádí bez daně z přidané hodnoty (zákon č. 134/2016 Sb.).

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky musí pokrývat všechna plnění, která budou ze smlouvy na veřejnou zakázku vyplývat, a je tedy nutné do ní zahrnout také případné změny závazku, které mohou rozšiřovat předmět zakázky (např. opce) a které si zadavatel vyhradil v zadávacích podmínkách veřejné zakázky. Smyslem stanovení předpokládané hodnoty je nutnost určit, jaký postup podle zákona je pro zadavatele v předmětné veřejné zakázce závazný a jaký režim má zadavatel pro zadání veřejné zakázky použít (důvodová zpráva k zákonu č. 134/2016 Sb., 2015).

Režim veřejné zakázky

Režim veřejné zakázky je určen primárně podle její předpokládané hodnoty vyjma případu, kdy je zadavatel oprávněn použít zjednodušený režim v souladu s § 129 zákona. Podle předpokládané hodnoty rozlišuje zákon tři kategorie veřejných zakázek (zákon č. 134/2016 Sb.).

Nadlimitní veřejné zakázky jsou v souladu s § 25 zákona zadávány v nadlimitním režimu dle části čtvrté zákona a jejich předpokládaná hodnota je rovna nebo přesahuje finanční limit stanovený nařízením vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů

a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek v souladu s příslušnou směrnicí Evropského parlamentu a Rady Evropské unie.

Podlimitní veřejné zakázky ve smyslu § 26 zákona jsou zadávány v podlimitním režimu dle části třetí zákona a jejich předpokládaná hodnota nedosahuje výše zmíněného finančního limitu pro nadlimitní zakázky a zároveň přesahuje finanční limit pro veřejné zakázky malého rozsahu.

Veřejné zakázky malého rozsahu jsou podle § 27 zákona zadávány mimo režim tohoto zákona a jejich předpokládaná hodnota je nižší nebo rovna částce 2 000 000 Kč bez DPH v případě veřejné zakázky na dodávky nebo na služby nebo 6 000 000 Kč bez DPH v případě veřejné zakázky na stavební práce (zákon č. 134/2016 Sb.).

Profil zadavatele

Profil zadavatele je bezplatně a neomezeně dostupná webová stránka, na níž zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám. Strukturu údajů, které musí být na profilu zadavatele ke každému zadávacímu řízení uveřejňovány, určuje vyhláška ministerstva pro místní rozvoj č. 168/2016 Sb. Předpokladem pro platnost určité webové stránky jako profilu zadavatele je její soulad s požadavky zmiňované vyhlášky a dále odeslání konkrétní internetové adresy, na níž je profil zadavatele dostupný, prostřednictvím příslušného formuláře do Věstníku veřejných zakázek. Od okamžiku uveřejnění adresy profilu zadavatele ve Věstníku veřejných zakázek se profil stane aktivním a zadavatel je oprávněn tuto internetovou adresu využívat jakožto profil zadavatele v souladu s požadavky zákona (Dvořák a kol., 2017).

3.1.2 Základní zásady zadávání veřejných zakázek

Zákon o zadávání veřejných zakázek obsahuje v § 6 odst. 1 a 2 čtyři základní zásady zadávání veřejných zakázek, k nimž je třeba přihlížet při interpretaci a aplikaci zákona. Jedná se o zásady transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace (Dvořák a kol. 2017).

Bližší vymezení těchto pojmů v zákoně není uvedeno, ale podle důvodové zprávy k zákonu jsou základní zásady obecnými principy postupu zadavatele, přičemž jejich interpretace vychází z výkladu v evropském právu, zejména ve smyslu příslušných rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie a interpretačních sdělení Evropské komise a není

možné je v české legislativě blíže specifikovat, neboť případné definice by vedly k jejich obsahovému omezení (důvodová zpráva k zákonu č. 134/2016 Sb., 2015).

Zásady zadávání veřejných zakázek jsou klíčovou částí tohoto právního předpisu, neboť § 6 zadavatelům ukládá povinnost řídit se základními zásadami při všech činnostech souvisejících se zadáváním veřejných zakázek, a to dokonce i v případech, kdy zadavatel nemá povinnost postupovat v režimu zákona, typicky při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu (Podešva a kol., 2016).

Zásada transparentnosti

Zásada transparentnosti směřuje zejména k informovanosti dodavatelů nejen předtím, než se stanou účastníky zadávacího řízení, ale i v pozdějších fázích zadávacího řízení a dále k informovanosti dalších osob, která mají právo na informace o činnosti zadavatele při hospodaření s veřejnými prostředky (Macek a kol., 2017). Tato zásada je v zadávacích řízeních zajištěna např. prostřednictvím povinného uveřejňování oznámení o zahájení zadávacího řízení a dalších obdobných formulářů. (Dvořák a kol., 2017).

Nutnost řídit se zásadou transparentnosti se vztahuje i vedení potřebné dokumentace o zadávacím řízení v takovém kvalitě, aby mohl proběhnout zpětný přezkum postupu zadavatele v zadávacím řízení, např. pro hodnocení nabídek musí zadavatel jednoznačně stanovit kritéria, jejichž prostřednictvím je možné postup zadavatele při hodnocení nabídek přezkoumat (Macek a kol., 2017).

Zásada přiměřenosti

Zásada přiměřenosti se vztahuje především ke stanovení zadávacích podmínek (např. ve vztahu ke stanoveným lhůtám, k požadavkům na úroveň kvalifikace či k vymezení předmětu plnění), přičemž přiměřené nastavení zadávacích podmínek zajistí zadavateli plnění zakázky, které bude odpovídat cílům zadavatele (plnění dostatečně kvalitní v požadovaném termínu) a současně bude zaručena hospodářská soutěž mezi dodavateli (Macek a kol., 2017).

Tato zásada je úzce svázána se zásadou diskriminace a pokud dojde zadavatelem k porušení základních zásad, může se často jednat o porušení obou zásad. Mohou však nastat i situace, kdy postup zadavatele není diskriminační, ale je pouze nepřiměřený okolnostem. Konkrétně se může jednat o situaci, kdy zadavatel zjistil střet zájmu u jednoho z účastníků zadávacího řízení, a využil nápravného opatření spočívajícího ve zrušení celého zadávacího

řízení, i když mohl postupovat v souladu s § 48 odst. 5 písm. b) zákona a vyloučit pouze účastníka zadávacího řízení, u něž byl střet zájmu zjištěn, což by bylo méně závažným způsobem nápravy (Dvořák a kol., 2017).

Zásada rovného zacházení

Za rovné zacházením s dodavateli je možné považovat takový postup zadavatele, při němž jsou zajištěny stejné příležitosti pro všechny dodavatele a žádný z dodavatelů není proti ostatním dodavatelům žádným způsobem zvýhodněn, přičemž tento princip musí zadavatel dodržovat ve všech stádiích zadávacího řízení. Jednoznačným příkladem projevu této zásady je situace, kdy dva dodavatelé podali v rámci zadávacího řízení nabídky obsahující srovnatelnou nejasnost. Pro dodržení zásady rovného zacházení zadavatel musí vyzvat oba tyto dodavatele k objasnění nabídek v souladu s § 46 zákona. Vyzvání pouze jednoho z dodavatelů k objasnění nabídky a vyloučení druhého by nebylo v souladu se zásadou rovného zacházení ani s dále popsanou zásadou zákazu diskriminace (Podešva a kol., 2016).

Tato zásada vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně, není-li tato odlišnost objektivně zdůvodněna, což vychází z rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve spojených věcech C-177/76 a 16/77 (Dvořák a kol., 2017).

Zásada zákazu diskriminace

„Zásada zákazu diskriminace dodavatelům zaručuje, že by měli mít možnost účastnit se zadávacího řízení, pokud jsou objektivně schopni předmět plnění veřejné zakázky zdárně realizovat“ (Macek a kol., 2017, s. 38).

Nejběžnějším projevem porušení zásady zákazu diskriminace je znemožnění účasti v zadávacím řízení určitým dodavatelům tím, že zadavatel stanoví požadavky na prokázání kvalifikace nepřiměřeně přísně k předmětu a rozsahu zakázky. Ve vztahu k dotčeným dodavatelům, kteří by byli schopni veřejnou zakázku objektivně splnit, ale nesplňují tyto nepřiměřené kvalifikační požadavky, které nelze charakterem veřejné zakázky odůvodnit, lze takto stanovené zadávací podmínky označit za diskriminační (Podešva a kol., 2016).

Tento typ diskriminace považuje česká judikatura v oblasti veřejných zakázek za diskriminaci skrytou. Dalším typem tzv. zjevná diskriminace, za kterou lze označit uplatňování rozdílných podmínek vůči jednotlivým dodavatelům, ať z obsahového, tak z procedurálního hlediska (Dvořák a kol., 2017).

3.1.3 Druhy veřejných zakázek podle předmětu

Zákon o zadávání veřejných zakázek v § 14 rozlišuje tři základní druhy veřejných zakázek podle jejich předmětu (zákon č. 134/2016 Sb.). Správné určení druhu veřejné zakázky je stěžejním úkonem zadavatele při přípravě zadávacího řízení, neboť podmiňuje zákonnost dalšího postupu zadavatele v zadávacím řízení. Tento úkon zadavatele je důležitý zejména proto, že pro zadání jednotlivých druhů veřejných zakázek platí v určitých situacích odlišná pravidla, kterými jsou zejména odlišné finanční limity pro jednotlivé druhy veřejných zakázek určující režim veřejné zakázky (Dvořák a kol., 2017).

Prvním druhem jsou veřejné zakázky na dodávky, přičemž taková zakázka je definována jako „*veřejná zakázka, jejímž předmětem je pořízení věcí, zvířat nebo ovladatelných přírodních sil, pokud nejsou součástí veřejné zakázky na stavební práce*“ (zákon č. 134/2016 Sb., § 14 odst. 1).

Pořízením se podle zákona rozumí zejména koupě, nájem nebo pacht, ale může se jednat i o další formy či jejich kombinace, zejména různé druhy leasingu (důvodová zpráva k zákonu č. 134/2016 Sb., 2015).

Veřejné zakázky na služby jsou takové zakázky, které nejsou veřejnou zakázkou na dodávky ani veřejnou zakázkou na stavební práce (důvodová zpráva k zákonu č. 134/2016 Sb., 2015). Zákonodárci tak v souladu s čl. 2 odst. 9 směrnice č. 2014/24/EU použili pro specifikaci veřejných zakázek na služby negativní vymezení, a to jak vůči veřejným zakázkám na stavební práce, tak vůči veřejným zakázkám na dodávky, když za předmět veřejných zakázek na služby považují pouze poskytování činností (Macek a kol., 2017).

Předmětem veřejných zakázek na stavební práce je zhotovení stavby, poskytnutí souvisejících projektových činností, pokud jsou zadávány společně se stavebními pracemi nebo poskytnutí činností uvedených v odd. 45 slovníku CPV (Common Procurement Vocabulary), hlavního slovníku jednotného klasifikačního systému pro účely veřejných zakázek podle nařízení Evropského parlamentu a rady Evropské unie (Macek a kol., 2017).

Pravidla pro určení druhu veřejné zakázky, jejíž předmět zahrnuje více druhů plnění (např. dodávky, které jsou součástí stavebních prací), jsou zakotvena v § 15 zákona (Dvořák a kol., 2017).

V takovém případě je třeba určit hlavní předmět veřejné zakázky a postupovat v zadávacím řízení v souladu s pravidly stanovenými pro druh veřejné zakázky vymezený tímto hlavním předmětem. Při rozhodování mezi tím, zda hlavním předmětem veřejné

zakázky jsou dodávky nebo služby, se rozhoduje na základě tzv. „principu těžiště“, což znamená, že hlavním předmětem zakázky bude druh plnění, které má vyšší předpokládanou hodnotu. Příkladem může být např. koupě určité věci (dodávky), která má vyšší předpokládanou hodnotu než související zaškolení pracovníků zadavatele (služby). V tomto případě se tak bude jednat o veřejnou zakázku na dodávky (Macek a kol., 2017).

V ostatních případech, kdy se jedná o veřejné zakázky kombinující stavební práce s dodávkami, službami či oběma těmito druhy zakázek, se použije pravidlo základního účelu veřejné zakázky, jehož prostřednictvím se určí hlavní předmět zakázky a další související plnění budou předmětem vedlejších. Příkladem může být dodávka kotle včetně různých stavebních úprav daných prostor a činností, které jsou obvykle spojené se zhotovením stavby. V tomto případě je hlavním účelem veřejné zakázky pořízení nového kotle a bude se jednat o veřejnou zakázku na dodávky bez ohledu na to, zda předpokládaná hodnota staveních prací a souvisejících činností převyšuje předpokládanou pořizovací hodnotu nového kotle či nikoliv. Pro zadavatele však může být určení hlavního předmětu zakázky podle jejího základního účelu v praxi obtížné, neboť se do určité míry jedná o subjektivní posouzení daného případu (Dvořák a kol., 2017).

3.1.4 Druhy zadávacích řízení

Zadávací řízení podle zákona o zadávání veřejných zakázek lze rozdělit na dvě skupiny. Mezi první se řadí zadávací řízení, které zadavatel může použít, aniž by musel splňovat další podmínky (např. otevřené řízení, užší řízení), zatímco zadávací řízení spadající do druhé skupiny mohou být zadavatelem použity pouze při naplnění podmínek stanovených zákonem (např. jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění). Pokud je použití určitého druhu zadávacího řízení podmíněno splněním specifických podmínek, měl by zadavatel pečlivě zvážit, zda jsou v předmětné veřejné zakázce tyto konkrétní podmínky naplněny (Dvořák a kol., 2017).

V § 3 zákona o zadávání veřejných zakázek jsou vyjmenovány všechny druhy zadávacích řízení: zjednodušené podlimitní řízení, otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, řízení se soutěžním dialogem, řízení o inovačním partnerství, koncesní řízení, nebo řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu (zákon č. 134/2016 Sb.). Dále budou podrobněji představeny ty nejčastěji používané.

Otevřené řízení

Pro použití otevřeného řízení nemusí zadavatel naplnit žádné specifické zákonem stanovené podmínky a může jej tedy použít vždy v nadlimitním i podlimitním režimu. Zahájení probíhá odesláním Oznámení o zahájení zadávacího řízení do Věstníku veřejných zakázek a v případě nadlimitních zakázek rovněž do Úředního věstníku Evropské unie, čímž dodavatele vyzývá k podání nabídky neomezený počet dodavatelů (Dvořák a kol. 2017).

Charakteristickým znakem tohoto zadávacího řízení je skutečnost, že o podaných nabídkách nesmí zadavatel podle § 56 odst. 2 s účastníky zadávacího řízení jednat. Dodavatelé podáním nabídky završují svoji snahu stát se vybraným dodavatelem pro plnění veřejné zakázky a po uplynutí lhůty po podání nabídek nemohou být nabídky již změněny kromě případného objasnění nebo doplnění nabídky na žádost zadavatele postupem podle § 46 zákona (Podešva a kol., 2016).

Otevřené řízení je řízením jednofázovým, což znamená, že prokazování kvalifikace probíhá zároveň s podáním nabídky a doklady k prokázání kvalifikace tedy musí být přímo součástí nabídky (Podešva a kol., 2016).

Zjednodušené podlimitní řízení

Toto zadávací řízení může použít zadavatel pro jakoukoliv zakázku zadávanou v podlimitním režimu s jedinou výjimkou, která stanoví, že u zakázky na stavební práce je použití možné pouze pokud předpokládaná hodnota nepřesáhne 50 mil a pro jeho použití není zákonem stanovena žádná další podmínka (Dvořák a kol., 2017).

V podstatě se jedná o zjednodušenou a zrychlenou verzi otevřeného řízení, přičemž na rozdíl od něj je zahájení zjednodušeného podlimitního řízení provedeno uveřejněním výzvy k podání nabídek na profilu zadavatele a tím zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídky. Zadavatel nemusí při jeho zahájení odesílat oznámení o zahájení zadávacího řízení do Věstníku veřejných zakázek ani do Úředního věstníku Evropské unie (Macek a kol., 2017).

Užší řízení

Identicky jako v případě otevřeného řízení je zadavatel oprávněn k použití užšího řízení bez nutnosti splnění dalších zákonných podmínek. Nicméně svými procesními pravidly se užší řízení od otevřeného odlišuje, neboť se jedná o dvoufázové zadávací řízení, kdy v první fázi dodavatelé pouze prokazují kvalifikaci prostřednictvím zaslání žádosti

o účast v užším řízení. I v užším řízení dodavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů prostřednictvím zaslání oznámení do obou věstníků veřejných zakázek. Následně zadavatel posoudí žádosti o účast a účastníky zadávacího řízení, kteří neprokázali splnění požadované kvalifikace. Poté již zadavatel může přistoupit k druhé fázi zadávacího řízení a vyzve k podání nabídky pouze účastníky zadávacího řízení, kteří nebyli vyloučeni při posouzení kvalifikace (Podešva a kol., 2016).

Použití užšího řízení je vhodné zejména v situaci, kdy je zpracování nabídky vzhledem k předmětu zakázky a požadavkům zadavatele příliš náročné a komplikované a rozdělení zadávacího řízení na dvě fáze umožní, aby zpracování této nabídky podstoupili pouze dodavatelé skutečně kvalifikováni (Dvořák a kol., 2017).

Jednací řízení bez uveřejnění

Podle důvodové zprávy k zákonu je jednací řízení bez uveřejnění nejméně transparentním druhem zadávacího řízení, který by měl být využíván pouze ve zcela výjimečných případech, přičemž výčet důvodů pro jeho použití je v zákoně uveden jako taxativní a právní úpravu pro naplnění podmínek použití jednacího řízení bez uveřejnění není možné vykládat jinak než restriktivně (důvodová zpráva k zákonu č. 134/2016 Sb., 2015).

„Výjimečnost a nejmenší míra transparentnosti použití jednacího řízení bez uveřejnění při pořízení dodávek služeb či stavebních prací vychází ze skutečnosti, že při jeho aplikaci dochází k omezení hospodářské soutěže. Jednací řízení bez uveřejnění je totiž jediným druhem zadávacího řízení v nadlimitním režimu, pro které neplatí zákonná povinnost odeslat oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění, a zadavatel tak neoznamuje jeho zahájení“ (Dvořák a kol., 2017, s. 388).

Zákon v ustanoveních § 63 až § 66 upravuje podmínky pro použití jednacího řízení bez uveřejnění, které musí být naplněny, aby postup zadavatele při jeho použití byl v souladu se zákonem, přičemž platí, že zadavatel nese důkazní břemeno ohledně splnění těchto podmínek a měl by být schopen prokázat zákonných podmínek pro použití jednacího řízení bez uveřejnění (Podešva a kol., 2016).

Podmínky pro použití jednacího řízení bez uveřejnění lze dělit do tří skupin. První skupinou jsou situace, kdy jednací řízení bez uveřejnění navazuje na předchozí neúspěšné zadávací řízení, které bylo zrušeno. Zákon dále specifikuje, že se muselo jednat o otevřené řízení, užší řízení nebo zjednodušené podlimitní řízení v němž nebyly podány žádné nabídky

či žádosti o účast nebo podané nabídky nesplňovaly požadavky zadavatele na předmět veřejné zakázky nebo účastníci zadávacího řízení nesplnili podmínky účasti v žádosti o účast (zákon č. 134/2016 Sb.).

Druhá skupina sdružuje důvody umožňující použít jednací řízení bez uveřejnění, pokud splnění veřejné zakázky je možné pouze jediným konkrétním dodavatelem, což musí být zadavatelem jednoznačně a objektivně prokázáno. Zadavatel v takovém případě veřejnou zakázku zadává předem vybranému konkrétnímu dodavateli, která má určité specifické schopnosti nebo vlastnosti, kterými nedisponuje žádný jiný dodavatel (Dvořák a kol., 2017).

Podle zákona se může jednat o následující důvody: předmětem plnění veřejné zakázky je jedinečné umělecké dílo nebo výkon, v daném případě z technických důvodů neexistuje hospodářská soutěž nebo je zadání zakázky určitému dodavateli nezbytné z důvodu ochrany výhradních práv včetně práv duševního vlastnictví (zákon č. 134/2016 Sb.).

Poslední skupinou důvodů umožňujících použití jednacího řízení bez uveřejnění jsou důvody tzv. krajní naléhavosti. Ve většině případů se bude jednat o situace akutní, krizové či havarijní (např. přírodní katastrofy či havárie), přičemž krajní naléhavostí je třeba rozumět situaci výjimečné povahy, která vyžaduje okamžité řešení a nesnese odkladu. Aby byly splněny všechny podmínky definované v § 63 odst. 5 zákona pro použití jednacího řízení bez uveřejnění, musí se jednat o situaci nepředvídatelnou, kterou nezpůsobil sám zadavatel a zároveň při řešení této krajně naléhavé okolnosti nelze dodržet lhůty stanovené zákonem pro zadání zakázky v otevřeném řízení, užším řízení nebo jednacím řízení bez uveřejnění (Dvořák a kol., 2017).

3.2 Častá pochybení zadavatelů při zadávání veřejných zakázek

Úřad na ochranu hospodářské soutěže se ve správních řízeních v roce 2018 nejčastěji setkával s následujícími pochybeními zadavatelů:

- účelové dělení veřejných zakázek;
- nepřiměřené nebo diskriminační kvalifikační požadavky zadavatele;
- neurčité a/nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně jejich nepřiměřenost;
- nerozhodnutí o námitkách dodavatele nebo neúplné vypořádání těchto námitek;
- nezákonné využití jednacího řízení bez uveřejnění;

- zadání veřejné zakázky zcela mimo režim zákona, přestože byl zadavatel podle zákona povinen postupovat (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019).

3.2.1 Účelové dělení zakázek

V první řadě je potřeba určit, co zákon o zadávání veřejných zakázek považuje za jednu veřejnou zakázku. V tomto ohledu jednoznačnou odpověď dává § 18 odst. 2 zákona, podle něž se za jednu veřejnou zakázku považují všechna plnění, která tvoří jeden funkční celek a jsou zadávána v časové souvislosti (Dvořák a kol., 2017).

V § 18 odst. 1 zákona je uvedeno, že *„Je-li veřejná zakázka rozdělena na části, stanoví se předpokládaná hodnota podle součtu předpokládaných hodnot všech těchto částí bez ohledu na to, zda je veřejná zakázka zadávána*

a) v jednom nebo více zadávacích řízeních, nebo

b) zadavatelem samostatně nebo ve spolupráci s jiným zadavatelem nebo jinou osobou.“ (zákon č. 134/2016 Sb.).

Z citovaného ustanovení zákona vyplývá, že zadavatel musí za jednu veřejnou zakázku považovat všechna plnění (pokud se jedná o plnění funkčně a časově související) a nezáleží na tom, zda se jedná o jedno či více zadávacích řízení. Zákon rovněž zadavateli ukládá povinnost sčítat předpokládanou hodnotu všech těchto plnění. Teprve podle součtu předpokládaných hodnot takto souvisejícího plnění stanoví zadavatel předpokládanou hodnotu zakázky, podle níž stanovuje režim zakázky.

Příkladem může být záměr zadavatele opravit ulici v obci, přičemž se bude jednat o vybudování chodníku v hodnotě 3 mil. Kč a obnovu vozovky v hodnotě 4 mil. Kč. Obě tyto investiční akce zadavatele by podle svojí předpokládané hodnoty mohly být zadány mimo režim zákona jako veřejné zakázky malého rozsahu, ale pokud se bude jednat o plnění dohromady tvořící jeden funkční celek (kterým opravená vozovka a nový chodník v jedné ulici jsou) a budou zadávány v časové souvislosti (např. v průběhu jednoho účetního období), jedná se o jednu veřejnou zakázku a zadavatel je povinen tyto stavební práce zadat v režimu odpovídajícím součtu předpokládaných hodnot (7 mil. Kč), tedy v podlimitní režimu podle zákona o zadávání veřejných zakázek. V souladu s § 18 odst. 1 však platí, že plnění může zadat v samostatných zadávacích řízeních (Macek a kol., 2017).

Jedním z nejčastějších pochybení při zadávání veřejných zakázek jsou případy, kdy zadavatelé účelově rozdělí veřejnou zakázku na více samostatných zakázek, a tím dosáhnou

umělého snížení předpokládané hodnoty těchto zakázek, přičemž by se správně mělo jednat pouze o dílčí části jedné veřejné zakázky. Výsledkem takového jednání zadavatele může být např. situace, kdy z jedné nadlimitní veřejné zakázky jejím rozdělením vznikne několik „menších“ veřejných zakázek s předpokládanou hodnotou odpovídající podlimitní veřejné zakázce nebo veřejné zakázce malého rozsahu a v důsledku toho jsou takové zakázky zadávány v mírnějším režimu. V tomto případě, kdy se zadavatel snaží dílčí veřejné zakázky vydávat za zakázky samostatné s cílem zdánlivě snížit jejich předpokládanou hodnotu, se jedná o obcházení zákona a tento postup je v rozporu nejen se základními zásadami pro zadávání veřejných zakázek a § 18 zákona, ale i s pravidlem výslovně uvedeným v § 35 zákona. (Hajdušek a Dořičák, 2018).

3.2.2 Nepřiměřené nebo diskriminační kvalifikační požadavky zadavatele

Při stanovení kvalifikačních požadavků zadávacího řízení může docházet ke konfliktu požadavků zákona o zadávání veřejných zakázek, zejména nutnosti dodržet zásady přiměřenosti a zákazu diskriminace, s požadavky zadavatele, který má zcela pochopitelně zájem na výběru co nejschopnějšího dodavatele, který bude odpovídat představám zadavatele o zkušeném smluvním partnerovi, jenž je maximálně způsobilý plnit předmět veřejné zakázky.

Zadavatelé však nesmí nastavit zadávací podmínky nepřiměřeně přísně, i když někdy mohou mít subjektivní pocit, že přísnost je nejlepším způsobem k vysoutěžení vhodného dodavatele. K nastavení zadávacích podmínek je třeba přistupovat vždy objektivně a vyvážit je takovým způsobem, aby vyhověly požadavkům zákona a zároveň bylo zajištěno, že v zadávacím řízení nebude vybrán dodavatele, který nebude pro plnění předmětu veřejné zakázky dostatečně kvalifikovaný (Šilhánek a Schwarzová, 2020).

Podle rozhodnutí ÚOHS-R0223/2018/VZ-06147/2019/323/PBI jsou zadavatelé „povinni stanovit kritéria technické kvalifikace:

- a) *přiměřeně velikosti, složitosti a technické náročnosti konkrétní veřejné zakázky a svým oprávněným potřebám a legitimním očekáváním, a rovněž*
- b) *přiměřeně specifikům a podmínkám panujícím na relevantním trhu“ (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2019).*

Příkladem postupu zadavatele, který porušuje základní zásady pro zadávání veřejných zakázek, může být situace, kdy zadavatel k prokázání technické kvalifikace v rámci veřejné

zakázky na zajištění administrace veřejných zakázek požadoval předložení seznamu významných služeb poskytnutých dodavatelem v posledních 3 letech před zahájením zadávacího řízení a účastník v něm byl povinen prokázat, že v daném časovém období poskytl služby spočívající v administraci určitého počtu úspěšně ukončených zadávacích řízení financovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů. Přestože má zadávání veřejných zakázek financovaných z těchto zdrojů určitá specifika, samotný proces zadávání tímto způsobem financovaných zakázek není natolik nestandardní, aby byla výše uvedená specifická zkušenost, kterou v zadávacích podmínkách vyžadoval zadavatel, nezbytná k plnění poptávaných služeb. Administrace zadávacích řízení by jednoznačně byl schopen i jiný dodavatel, který má odpovídající zkušenosti v daném oboru, ale takto stanovené zadávací podmínky nesplňuje (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2019).

3.2.3 Nejednoznačné nebo nepřiměřené vymezení zadávacích podmínek

„Nejednoznačnost zadávací dokumentace je projevem nedodržení zásady transparentnosti zadávacího řízení, neboť po dodavatelích nelze spravedlivě požadovat, aby obsah požadavků zadavatele stanovených v zadávací dokumentaci domýšleli pouze dle svého uvážení, navíc bez poskytnutí jakéhokoli vodítka ze strany zadavatele“ (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2018, odst. 103).

Příkladem nejednoznačně vymezených zadávacích podmínek veřejné zakázky je dále popsán případ. Zadavatel uvedl v zadávací dokumentaci, že výše předpokládané hodnoty veřejné zakázky je limitní hodnotou odpovídající maximální výši prostředků, kterou má zadavatel na veřejnou zakázku k dispozici, a že pokud i ekonomicky nejvýhodnější nabídka překročí předpokládanou hodnotu veřejné zakázky, může to být důvodem pro zrušení zadávacího řízení, přičemž z této formulace není zřejmé, co mají dodavatelé považovat za zmíněnou limitní hodnotu ani zda její překročení při stanovení nabídkové ceny povede k vyloučení účastníka ze zadávacího řízení.

Takto formulované zadávací podmínky neumožňují jednoznačný výklad, nejsou v souladu s § 36 odst. 3 zákona, který zadavateli ukládá povinnost stanovit zadávací podmínky v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím řízení a mohly způsobit odrazení potenciálních účastníků zadávacího řízení od podání nabídky.

V popisovaném případě byly v zadávacím řízení podány pouze nabídky překračující předpokládanou hodnotu veřejné zakázky, přičemž zadavatel se rozhodl nikoho z účastníků zadávacího řízení nevykloučovat, což odůvodnil tím, že zmiňovanou informací uvedenou v zadávacích podmínkách si chtěl pouze vyhradit možnost vyloučit účastníka ze zadávacího řízení, a že s ohledem na aktuální finanční situaci zadavatele je možné podané nabídky akceptovat. Ze samotného postupu zadavatele tedy vyplynulo, že zadávací podmínky umožňovaly v dané situaci takřka libovolný výklad (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2019).

Nepřiměřeným požadavkem zadávacích podmínek může být např. lhůta pro podání nabídek, kterou zadavatel stanovil vzhledem předmětu zakázky či dalším okolnostem jako příliš krátkou. Zadavatel musí při určení délky lhůty pro podání nabídky nejen vyhovět požadavkům zákona o zadávání veřejných zakázek na délku lhůty v daném druhu zadávacího řízení, ale také zohlednit další skutečnosti, které mají vliv na dobu nutnou k přípravě nabídky (resp. předběžné nabídky či žádosti o účast), přičemž se může jednat např. o složitost či rozsáhlost předmětu plnění veřejné zakázky nebo očekávanou (ne)účasť zahraničních dodavatelů v zadávacím řízení (Hromada, 2017).

3.2.4 Nerozhodnutí o námitkách nebo jejich neúplné vypořádání

Zákon o zadávání veřejných zakázek dává dodavatelům, resp. účastníkům zadávacího řízení v § 241 a násl. právo podat v zákonem vymezených situacích námitky. Institut námitek představuje ochranu dodavatele před nesprávným postupem zadavatele a jejich primárním cílem je včas napravit porušení zákona a umožnit zadání zakázky v souladu se zákonem. Námitky je dodavatel oprávněn podat v případě, že mu protiprávním postupem zadavatele vznikla újma nebo její vznik hrozí (Dvořák a kol., 2017).

Zadavatel je povinen podle § 245 zákona do 15 pracovních dnů od doručení námitek odeslat stěžovateli rozhodnutí o námitkách. V rozhodnutí musí zadavatel svůj postup v zadávacím řízení obhájit, neboť je osobou odpovědnou za průběh zadávacího řízení. Zadavatel by se měl v odůvodnění, které je povinnou součástí rozhodnutí o námitkách, podrobně a srozumitelně vyjádřit ke všem skutečnostem uvedeným v námitkách, a to zejména kvůli přezkoumatelnosti jeho rozhodnutí (Podešva a kol., 2016).

Pokud zadavatel ve svém odůvodnění uvedeném v rozhodnutí o námitkách opomene některé součásti námitkové argumentace dodavatele (resp. stěžovatele), které byly součástí

podaných námitek (ať již záměrně, neboť postrádá zadavatel relevantní věcnou argumentaci, anebo např. z důvodu přehlédnutí), jedná se o neúplné vypořádání námitek. V případě, že se zadavatel ve svém rozhodnutí zamítajícím námitky vůbec (či nedostatečně) nevyjádří k určité součásti námitek stěžovatele a dodavatel podá návrh na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, z rozhodovací praxe vyplývá, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže přistoupí s náležitým zdůvodněním k uložení nápravného opatření, které spočívá ve zrušení rozhodnutí zadavatele o námitkách a zadavatel je poté povinen se námitkami zabývat opětovně (Mareš, 2018).

3.2.5 Nezákonné využití jednacího řízení bez uveřejnění

Jednoznačným příkladem nezákonného využití zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění je případ, kdy Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil pokutu Ředitelství silnic a dálnic za použití jednacího řízení bez uveřejnění při zadání veřejné zakázky „R46 Program „bezpečnostní prvky“ R46 – výměna středových svodidel“. Důvodem pro použití jednacího řízení bez uveřejnění byl podle zadavatele havarijní stav středových svodidel, který bezprostředně ohrožoval bezpečnost silničního provozu, což zadavatel vyhodnotil jako krajně naléhavou situaci.

Přímo ze zadávací dokumentace k této veřejné zakázce však vyplývá, že na nevyhovující stav středových svodidel bylo Ředitelství silnic a dálnic opakovaně upozorňováno Policií České republiky, a to již devět měsíců před zadáním veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění, z čehož vyplývá, že se nejednalo o situaci náhle vzniklou. Případ rovněž nelze označit za nepředvídatelný, neboť zadavatel jakožto subjekt odpovídající za technický stav silnice R46 mohl předvídat technický stav středových svodidel, a to i bez upozornění Policie České republiky. Taková situace tedy není důvodem k použití jednacího řízení bez uveřejnění, neboť se nejedná o situaci objektivně nepředvídatelnou, kterou zadavatel nemohl dopředu předpokládat (Nejvyšší správní soud, 2017).

Jiným příkladem neoprávněného použití tohoto druhu zadávacího řízení je případ, kdy zadavatel Statutární město Ostrava zadal zakázku na optimalizaci a konsolidaci informačních systémů v jednacím řízení bez uveřejnění z důvodu ochrany výhradních práv stávajícího dodavatele informačního systému. V daném případě však nebyla ze strany zadavatele v průběhu správního řízení s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže ani při

následných soudních řízeních předložena žádná právní analýza licenčních podmínek v minulosti uzavřených smluv se stávajícím dodavatelem informačního systému Radnice VERA, ze které by bylo zřejmé, že stávající dodavatel je z důvodu ochrany výhradních práv jediným možným dodavatelem. Obrana zadavatele spočívala pouze v konstatování, že stávající dodavatel je vlastníkem výhradních práv k informačnímu systému a že zadavatel neměl pochybnosti o autorských právech dodavatele k systému.

Předmětem veřejné zakázky nebyla pouze úprava či rozšíření existujícího softwaru, nýbrž komplexní konsolidace informačních systémů zadavatele, přičemž zadavatel prostřednictvím informačního systému Radnice VERA spravoval pouze část svých agend, a naopak vytvoření nových modulů pro jiné agendy mělo být předmětem plnění zakázky. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku potvrdil, že v dané situaci nebyly splněny podmínky, které opravňují zadavatele k použití jednacního řízení bez uveřejnění, a zároveň zdůraznil, že přísná pravidla ohledně důkazního břemene jsou odůvodněna výjimečností jednacního řízení bez uveřejnění, které de facto popírá hospodářskou soutěž (Nejvyšší správní soud, 2018).

3.3 Financování vědy a výzkumu

Základní rámec podpory výzkumu a vývoje v České republice je primárně definován ve dvou dokumentech. Stěžejním právním předpisem pro poskytování podpory pro výzkum, vývoj a inovace na území je zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o podpoře výzkumu a vývoje“) jehož aktuálně platné znění nabylo účinnosti ke dni 12.3.2020. Dalším významným dokumentem je Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+, která je zastřešujícím strategickým dokumentem na národní úrovni pro oblast výzkumu, vývoje a inovací a je připravována vždy na období cca 5 let Úřadem vlády České republiky. Aktuální verze politiky byla schválena usnesením vlády č. 759 dne 20. července 2020 (Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2020).

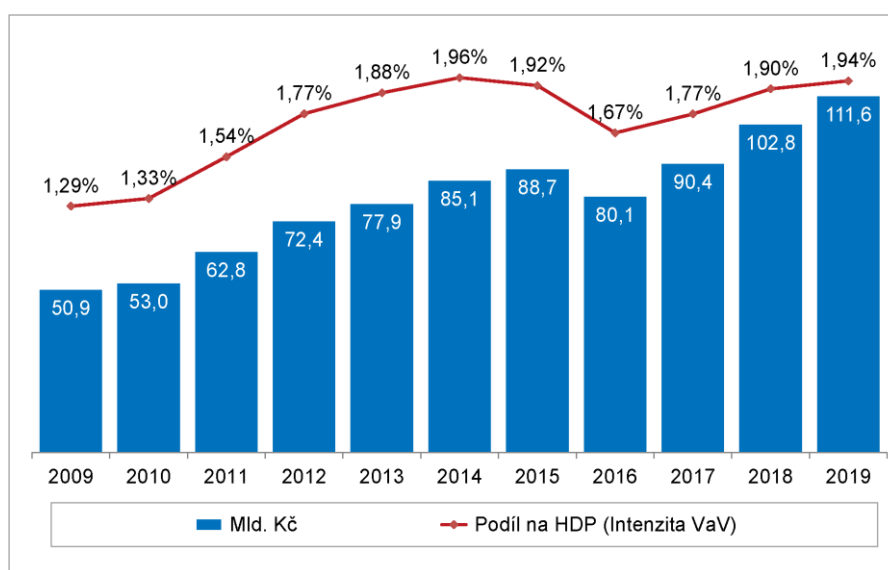
3.3.1 Výše výdajů na vědu a výzkum

Výdaje na podporu výzkumu a vývoje v posledních deseti letech výrazně vzrostly, přičemž v letech 2018 a 2019 překonaly částku 100 miliard Kč ročně. Co se týče porovnání této sumy oproti hrubému domácímu produktu (tzv. ukazatel R&D Intensity), tak výdaje ve

výši 111,6 miliard Kč v roce 2019 činily 1,94 % HDP, což je po roce 2014 (1,96 %) druhá nejvyšší dosažená hodnota. Z obrázku č. 1 je vidět, že z dlouhodobého hlediska výdaje na vědu a výzkum v České republice rostou, a to se týká nejen absolutní částky v miliardách Kč, ale i podílu výdajů na vědu a výzkum na hrubém domácím produktu (Český statistický úřad, 2020).

Obrázek 1 Výdaje na výzkum a vývoj v České republice

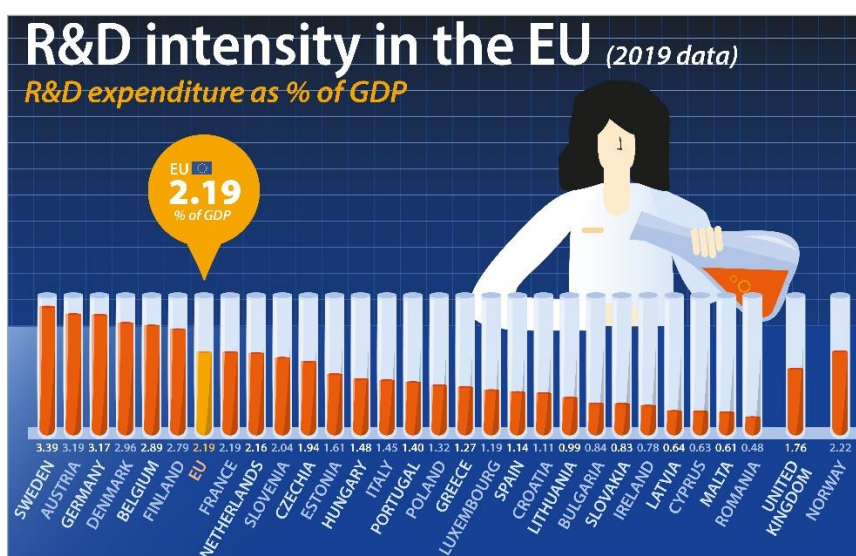
Zdroj: Český statistický úřad, 2020

Ve sledovaném období byl pravidelný meziroční růst výdajů na vědu a výzkum narušen pouze v letech 2016 a 2017, kdy došlo k částečnému výpadku zahraničních veřejných zdrojů ve formě prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie v důsledku finálního přechodu na nové programové období 2014–2020. V letech 2014 a 2015 byly poměrně intenzivně dočerpávány prostředky z programovaného období 2007–2013, ale v roce 2016 se tempo čerpání těchto zahraničních veřejných zdrojů zpomalilo, neboť programového období 2014 – 2020 procházelo prvotní fází, kdy většina významných projektů byla ve fázi přípravy (Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2021).

Co se týče zdrojů financování, tak výzkum a vývoj v České republice byl v roce 2019 financován z 58 % soukromými podnikovými zdroji a podíl veřejných zdrojů činil 41 %, přičemž z toho bylo 7 % veřejných zahraničních zdrojů a 34 % veřejných domácích (Český statistický úřad, 2020).

Při pohledu na obrázek č. 2 je zřejmé, že Česká republika se při porovnání výdajů na vědu (v % HDP) s ostatními členskými státy Evropské unie řadí k lepšímu průměru. Zajímavé je srovnání se Slovenskem, kde podíl výzkumu a vývoje na HDP v roce 2019 dosáhl pouze 0,83 % HDP, což je výrazně méně než v České republice (Eurostat, 2020). V porovnání všech členských států Evropské unie za sebou Česká republika dlouhodobě nechává země jako Španělsko, Itálie, Irsko či Řecko, což je zřejmé i z dat za rok 2007 (Eurostat, 2009).

Obrázek 2 Výdaje na výzkum a vývoj v % HDP

Zdroj: Eurostat, 2020

Evropská unie si stanovila za cíl vydávat na vědu a výzkum cca 3 % HDP vytvořeného všemi členskými státy, přičemž v roce 2009 činila tato hodnota 1,97 % a za 10 let došlo ke zvýšení na 2,19 %. Ve srovnání s jinými významnými světovými ekonomikami je to méně, neboť např. Jižní Korea dává na vědu a výzkum 4,52 % hrubého domácího produktu, Japonsko 3,28 % a USA 2,82 % (Eurostat, 2020).

3.3.2 Financování z veřejných zdrojů na národní úrovni

„Veřejné tuzemské zdroje určené k podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací tvoří především státní rozpočet na výzkum, experimentální vývoj a inovace, jehož návrh každoročně schvaluje vláda způsobem definovaným zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Po zapracování do systému státního

rozpočtu je výše podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací každoročně zařazena jako jmenovitá položka v jednotlivých kapitolách zákona o státním rozpočtu ČR. Výše podpory je každoročně stanovena zákonem o státním rozpočtu“ (Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2021, s. 34).

Rada pro výzkum, vývoj a inovace, která je odborným a poradním orgánem vlády České republiky, každoročně předkládá vládě návrh výše výdajů na výzkum, vývoj a inovace pro následující rok a také střednědobý výhled výdajů na následujících šest let. Tento návrh rozpočtu na vědu a výzkum projednává Rada pro výzkum, vývoj a inovace se zástupci subjektů zodpovědných za realizaci tohoto rozpočtu (Ministerstva, Technologická agentura ČR, Grantová agentura ČR, Akademie věd ČR a další). Zvláštní postavení má v tomto procesu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které spravuje cca 41 % státního rozpočtu na vědu a výzkum (údaj z roku 2019) a zároveň je ústředním správním úřadem zodpovědným za výzkum a vývoj s výjimkou činností realizovaných Radou pro výzkum, vývoj a inovace podle § 35 zákona 130/2002 Sb. (Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2021).

Lze rozlišit dvě formy veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice, přičemž v posledních letech byly, co se týče výše finanční podpory, vyrovnané. První z nich je tzv. účelové financování, což jsou finanční prostředky poskytnuté na základě veřejné soutěže na podporu vybraných výzkumných projektů prostřednictvím:

- grantových projektů základního výzkumu, v nichž jsou cíle a způsoby řešení stanoveny příjemcem podpory;
- programových projektů aplikovaného výzkumu, které naplňují cíle programů vyhlášených poskytovateli veřejné podpory;
- specifického vysokoškolského výzkumu prováděného studenty v rámci realizace jejich akreditovaných doktorských nebo magisterských studijních programů a je přímo spojen s jejich vzděláváním;
- velké infrastruktury pro výzkum, pro vývoj a pro inovace, kde jednotlivé projekty schvaluje přímo vláda (Blažka, Kraus, 2020).

Druhou formou veřejné podpory výzkumu a vývoje je institucionální financování poskytované na:

- dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací, přičemž výše podpory je určena na základě hodnocení dosažených výsledků a hodnocení výzkumných organizací;

- mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji realizovanou podle mezinárodních smluv včetně podpory projektů mezinárodní spolupráce, zejména té v rámci Evropské unie;
- operační programy ve výzkumu, vývoji a inovacích, které jsou ze státních výdajů na výzkum, vývoj a inovace spolufinancovány z 15 % (zbylých 85 % poskytuje Evropská komise nejčastěji prostřednictvím fondů ESIF);
- náklady systému podpory výzkumu, vývoje a inovací, mezi něž lze zařadit zejména hodnocení a výběr projektů, zajištění veřejných soutěží či náklady spojené s činnostmi následujících organizací: Rada pro výzkum, vývoj a inovace, Grantová agentura České republiky, Technologická agentura České republiky, Akademie věd České republiky (Blažka, Šperlink, 2016).

3.3.3 Role Grantové agentury ČR a Technologické agentury ČR

„Grantová agentura České republiky (GA ČR) je organizační složkou státu, která jako jediná instituce v naší zemi poskytuje z veřejných prostředků účelovou podporu na projekty základního výzkumu. V rámci vyhlášených programů financuje vědecké projekty jak pro erudované vědce a týmy, tak pro mladé a začínající vědecké pracovníky“ (Grantová agentura České republiky, 2021).

Grantová Agentura ČR na základě veřejné soutěže poskytuje podporu nejlepším vybraným projektům napříč všemi obory základního výzkumu. V rámci těchto projektů jsou cíle a způsoby řešení navrhovány přímo vědeckými pracovníky a výsledky podpořených projektů jsou publikovány podle zvyklostí v daném vědním oboru. Proces přidělení a poskytování grantu na konkrétní projekt probíhá následovně:

1. příprava a vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji;
2. posouzení návrhů projektů odbornými poradními orgány Grantové Agentury České republiky;
3. udělení grantu nejlépe hodnoceným projektům, přičemž výše podpory je stanovena podle částky, kterou Grantová Agentura České republiky pro daný rok získá ze státního rozpočtu;
4. kontrola průběžných výsledků projektu a plnění stanovených cílů, které příjemce podpory uvede do tzv. dílčí zprávy;

5. hodnocení dosažených výsledků na základě závěrečné zprávy a kontrola hospodaření s finančními prostředky poskytnutými na řešení projektu (Blažka, Kraus, 2020).

„Technologická agentura ČR (TA ČR) je organizační složkou státu a správcem rozpočtové kapitoly. Její hlavní úlohou je příprava a realizace programů státní podpory, jejichž smyslem je podnítit propojení výzkumných organizací aplikovaného výzkumu s inovačními aktivitami ve firmách i státní správě, a tím přispívat ke zvyšování konkurenceschopnosti a k hospodářskému růstu České republiky“ (Technologická agentura České republiky, 2019, s. 3).

Technologická agentura ČR byla zřízena v roce 2009 a svoji činnost zahájila o rok později. Od té doby poskytuje státní podporu aplikovaného výzkumu, která před jejím zřízením byla nesystematicky rozdělena mezi velký počet různých poskytovatelů. Od roku 2019 Technologická agentura ČR zajišťuje realizaci vědecko-výzkumných programů i pro jiné subjekty státní správy, přičemž tyto subjekty se nestávají přímo poskytovatelem účelové podpory (tím je Technologická agentura ČR), ale podílí se na obsahové tvorbě programů v souladu se svým oborovým zaměřením. Spolupráce toho typu v současnosti probíhá mezi Technologická agentura ČR a Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem dopravy a Ministerstvem průmyslu a obchodu. Rozdíl mezi Grantovou agenturou ČR a Technologickou agenturou ČR je zejména v tom, že Grantová agentura ČR je zaměřena na podporu základního výzkumu a Technologická agentura ČR podporuje aplikovaný výzkum (Blažka, Kraus, 2020).

Základním výzkumem rozumíme teoretickou nebo experimentální práci, která je realizována primárně s cílem získat nové vědomosti o základních principech jevů či poznatky o pozorovatelných skutečnostech, aniž by se zabývala uplatněním nebo využitím získaných znalostí v praxi. Naopak aplikovaný výzkum je teoretická či experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností dle předem stanovených cílů, které budou přímo sloužit k vývoji nových nebo k významnému zdokonalení stávajících výrobků, služeb či postupů (Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2020).

3.4 Podpora výzkumu, vývoje a inovací z kohezní politiky

Evropská unie realizuje podporu cílů stanovené regionální a strukturální (neboli tzv. kohezní) politiky v rámci sedmiletých cyklů. V programovém období 2014–2020 jsou

Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF, fondy ESI) tvořeny pěti různými fondy: Fond soudržnosti (FS), Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský námořní a rybářský fond (ENRD), Evropský sociální fond (ESF), a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV), jejichž cílem je hospodářský růst zemí Evropské unie v souvislosti se snižováním sociálních a hospodářských nerovností mezi jednotlivými členskými státy Evropské unie a regiony (Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2021).

Alokace finančních prostředků pro Českou republiku v rámci tohoto programového období činí celkem 24,3 mld. EUR, přičemž z jednotlivých fondů bylo vyčleněno:

- Fond soudržnosti – 6,26 mld. EUR,
- Evropský fond pro regionální rozvoj – 12,3 mld. EUR,
- Evropský námořní a rybářský fond – 0,03 mld. EUR,
- Evropský sociální fond – 3,43 mld. EUR,
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova – 2,30 mld. EUR.

Výše uvedená částka 24,3 mld. EUR, která je pro programové období 2014–2020 vyčleněna pro Českou republiku, činí více než 5 % z rozpočtu Evropských sociálních a investičních fondů pro celou Evropskou unii. Vzhledem k tomu, že populace České republiky tvoří cca 2,1 % obyvatelstva Evropské unie, je částka určená z Evropských sociálních a investičních fondů pro Českou republiku je vysoce nadprůměrná v porovnání s ostatními členskými státy a Česká republika se tedy řadí mezi státy s nejvyšší přidělenou alokací v přepočtu na jednoho obyvatele (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015).

Rozdělení finančních prostředků v programovém období mezi členské státy Evropské unie je prováděno na základě vyjednávání a analýz potřeb jednotlivých států a regionů, přičemž primárním cílem těchto vyjednávání je snižování rozdílů mezi státy a regiony. Na základě výstupů z těchto jednání a analýz je členským státem Evropské unie vyhotovena tzv. Dohoda o partnerství, což je základní zastřešující dokument pro čerpání finančních prostředků z Evropských sociálních a investičních fondů. V Dohodě o partnerství jsou mimo jiné stanoveny národní rozvojové priority České republiky, které je potřeba propojit s prioritami celé Evropské unie, tzv. tematickými cíli (Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2021).

Pro programové období 2014–2020 bylo určeno celkem 11 tematických cílů (priorit) kohezní politiky Evropské unie. Jedním ze stanovených tematických cílů, který je kategorizován jako hlavní priorita pro investice z Evropského fondu pro regionální rozvoj

(ale je podporován i v rámci jiných fondů), je cíl č. 1. Posilování výzkumu, technologického vývoje a inovací (European Commission, 2014).

Ve zmiňovaném programovém období je na tento cíl z Evropských a investičních fondů celkově určeno 2,5 mld. EUR, což činí více než 10 % z celkové částky alokované fondy ESI pro Českou republiku (Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2021).

Konkrétními operačními programy, které zajišťují distribuci prostředků přidělených na cíl Posilování výzkumu, technologického vývoje a inovací konečným příjemcům, jsou Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) a Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (Ministerstvo průmyslu a obchodu) a v menší míře také Operační program Praha - pól růstu ČR řízený Hlavním městem Praha a Program rozvoje venkova, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015).

3.4.1 Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

„Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) je víceletým tematickým programem v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, v jehož rámci je možné v programovém období 2014 - 2020 čerpat finanční prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF)“ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2017).

Podle finančního plánu čerpání programového období 2014–2020 by měl být Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání podpořen celkovou částkou 3,44 mld. EUR (Blažka, Kraus, 2020).

Operační program obsahuje tři základní oblasti podpory, jejichž realizace přispívá k naplňování cílů operačního programu. Tyto oblasti jsou označovány jako tzv. prioritní osy.

Prioritní osou č. 1 je v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání **Posilování kapacit pro kvalitní výzkum**, přičemž tato prioritní osa má stanovenou investiční prioritu spočívající v posilování výzkumné a inovační infrastruktury a kapacity pro rozvoj vynikající úrovně výzkumu a inovací a podpoře odborných středisek, zejména těch, která jsou předmětem celoevropského zájmu. Tato investiční priorita a rovněž celá prioritní osa je financována z Evropského fondu pro regionální rozvoj a je v souladu s jediným tematickým cílem Evropské unie, a to cílem č. 1 - Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací.

Prioritní osa č. 2 nazvaná **Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj** přispívá k plnění tematického cíle Evropské unie č. 10 - Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení. Prioritní osa č. 2 stanovuje dvě investiční priority. První z nich je financována z Evropského sociálního fondu a jejím cílem je zlepšování kvality, účinnosti a přístupu k terciárnímu a rovnocennému vzdělávání, zejména v případě znevýhodněných skupin. Druhá součást prioritní osy č. 2, která je financována z Evropského fondu pro regionální rozvoj, se zaměřuje na investice do odborného vzdělávání a odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení rozvíjením infrastruktury pro vzdělávání a odbornou přípravu.

Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání je prioritní osou č. 3, která se stejně jako prioritní osa č. 2 zaměřuje na plnění výše zmíněného tematického cíle č. 10. Investiční prioritou je v tomto případě boj proti všem formám diskriminace a prosazování rovných příležitostí. Dále se tato prioritní osa zaměřuje na tematický cíl č. 9 - Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci, pro jehož plnění stanovuje investiční prioritu spočívající v omezování a prevenci předčasného ukončování školní docházky a rovněž se zaměřuje na podporu rovného přístupu ke kvalitním programům předškolního rozvoje, primárního a sekundárního vzdělávání, možností formálního a neformálního vzdělávání, které umožňuje zpětné začlenění do procesu vzdělávání a odborné přípravy. Obě tyto investiční priority jsou financovány z Evropského sociálního fondu (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2014).

3.4.2 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

V předchozím programovém období 2007-2013 byl stěžejním operačním programem na podporu vědy a výzkumu Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Globálním cílem, který byl pro realizaci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace stanoven bylo posílení výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu České republiky, který přispěje k růstu, konkurenceschopnosti a k vytvoření vysoce kvalifikovaných pracovních míst tak, aby se regiony České republiky staly významnými místy koncentrace těchto aktivit v Evropě (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2011).

Celková finanční alokace na tento operační program byla stanovena ve výši cca 2,15 mld. EUR, přičemž tak jako v jiných případech příspěvek Evropského fondu pro regionální

rozvoj představoval 85 % a spolufinancování ze státního rozpočtu ČR 15 % (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2016).

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace obsahoval pět prioritních os (respektive čtyři hlavní + prioritní osu č. 5 zajišťující podporu technické pomoci pro řídicí orgán operačního programu), které rozdělují tento operační program na logické celky.

Prioritní osa č. 1 **Evropská centra excelence** si stanovila za cíl vytvořit omezený počet center excelence, kvalitně vybavených vědecko-výzkumných center s moderní, v odůvodněných případech unikátní, infrastrukturou pro vědu a výzkum a s kritickou velikostí tak, aby centra mohla přispívat k propojení a větší integraci předních českých vědecko-výzkumných týmů s předními mezinárodními výzkumnými organizacemi a evropskými výzkumnými infrastrukturami. Na podporu v rámci prioritní osy č. 1 bylo vyčleněno 806 mil. EUR, což je přibližně 33 % z celkové alokace operačního programu (Šperlink, Blažka, Chvojka, 2011).

Prioritní osa č. 2 Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace je nazvána **Regionální VaV centra**. Globálním cílem oblasti podpory této prioritní osy je vznik a rozvoj kvalitně vybavených, aplikačně zaměřených pracovišť s rozvinutou spoluprací a silnými vazbami na partnery z aplikační sféry (podniky, zejména malé a střední a další subjekty), jejichž činnost posílí konkurenceschopnost regionu a jeho potenciál pro export zboží, služeb a know-how. Na prioritní osu č. 2 byla vyčleněna rovněž částka 806 mil. EUR. Na první dvě prioritní osy tedy připadlo téměř 2/3 rozpočtu Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

Komericializace a popularizace VaV je prioritní osou č. 3, přičemž ta je rozdělena na dvě oblasti podpory. Komericializace výsledku výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví je první oblastí podpory a druhou je Propagace a informovanost o výsledcích vědy a výzkumu. V rámci první zmíněné oblasti podpory byly zvýhodněny projekty související s projekty realizovanými v prioritních osách 1 a 2, což zajistilo, že řešitelé těchto projektů měly možnost kvalitně zajistit komercializaci svých výsledků.

Prioritní osou č. 4 Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace je **Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem**, jejíž hlavním cílem je podpořit rozvoj kvalitní infrastruktury vysokých škol s cílem navýšení kapacity terciárního vzdělávání a vytvoření podmínek pro zlepšení kvality vzdělávání. Tato podpora byla přednostně zaměřena na infrastrukturu v oborech, které produkují absolventy

s technickým a přírodovědným zaměřením (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2011).

3.4.3 Nezpůsobilé výdaje v projektech financovaných EU

Prvním pojmem, který je spojen nezpůsobilými výdaji a je potřeba jej definovat, je nesrovnalost. Nesrovnalostí se rozumí „*porušení právních předpisů EU nebo ČR v důsledku jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, které vede nebo by mohlo vést ke ztrátě v souhrnném rozpočtu EU nebo ve veřejném rozpočtu ČR, a to započtením neoprávněného výdaje do souhrnného rozpočtu EU nebo do veřejného rozpočtu.*“ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2017, s. 24). Zjištěná a potvrzená nesrovnalost zpravidla vede k ponížení způsobilých výdajů projektu o výdaje odpovídající identifikované nesrovnalosti, které řídicí orgán označil jako nezpůsobilé (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2011).

Ministerstvo školství uvádí následující definici nezpůsobilých výdajů: „*Nezpůsobilé výdaje jsou výdaje, které nemohou být proplaceny z projektu, neboť nejsou v souladu s příslušnými předpisy EU, národními pravidly nebo dalšími pravidly stanovenými poskytovatelem podpory/dotace či podmínkami právního aktu o poskytnutí/převodu podpory.*“ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2017, s. 24).

V průběhu realizace projektů financovaných z Evropských sociálních a investičních fondů se může vyskytnout mnoho různých druhů nezpůsobilých výdajů. Tato diplomová práce se však zabývá jediným z nich, a to nezpůsobilými výdaji projektu, které vznikají důsledkem pochybení při zadávání veřejných zakázek. Řídicí orgán označí výdaj na úhradu veřejné zakázky (nebo jeho část) za nezpůsobilý v případě, že tento výdaj nebyl příjemcem dotace vynaložen v souladu s českou nebo evropskou legislativou, Pravidly pro žadatele a příjemce, kterými se řídí realizace projektu či právním aktem o poskytnutím podpory. Pokud jsou v průběhu projektu některé výdaje označeny řídicím orgánem jako nezpůsobilé, hradí je příjemce v plné výši z vlastních prostředků. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2017).

Dalším pojmem, který souvisí s nesrovnalostmi a nezpůsobilými výdaji je porušení rozpočtové kázně, jež je podrobně definováno v § 44 odst. 1 zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, nicméně zjednodušeně řečeno ve většině případů se jedná o neoprávněné použití peněžních prostředků poskytnutých z veřejných zdrojů. V takovém

případě jde zejména o porušení povinnosti, kterou příjemci finančních prostředků stanovují právní předpisy, rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo jiné podmínky, za nichž byly příjemci peněžní prostředky poskytnuty (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2017). V projektech financovaných z Evropských sociálních a investičních fondů, v nichž finanční prostředky poskytuje přímo řídicí orgán vede k porušení rozpočtové kázně situace, kdy projekt již byl ukončen a výdaje označené řídicím orgánem nebo auditním orgánem daného operačního programu jako nezpůsobilé (velmi často v důsledku identifikovaných nesrovnalostí) již nemohou být zahrnuty do finančního vypořádání projektu (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2011).

4 Praktická část

Praktická část této diplomové práce se primárně zabývá pochybeními ve veřejných zakázkách zadávaných v rámci realizace projektu financovaného z Evropských strukturálních a investičních fondů, které vedly k neuznání části výdajů na realizaci projektu poskytovatelem dotace. Subjektem zkoumaným v této diplomové práci je společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. (CVŘ). Jedná se o vědecko-výzkumnou organizaci působící v oblasti jaderné energetiky.

V první podkapitole této části práce bude charakterizována zkoumaná organizace a také projekt s názvem SUSEN, který společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. realizovala v letech 2012 až 2017. Další podkapitoly se věnují popisu interních procesů organizace při zadávání veřejných zakázek, analýze problematických veřejných zakázek při jejichž realizaci se zadavatel dopustil pochybení, za které mu byla udělena sankce ze strany poskytovatele dotace zadávaných Centrum výzkumu Řež s.r.o. a rozboru konkrétních zdrojů financování vědy a výzkumu ve zkoumané organizaci.

4.1 Centrum výzkumu Řež a projekt SUSEN

„Výzkumná organizace Centrum výzkumu Řež s.r.o. byla založena 9. října 2002 jako 100% dceřiná společnost ÚJV Řež, a. s. Hlavním posláním společnosti je výzkum, vývoj a inovace v oboru energetiky, zejména jaderné. K tomu disponuje významnou výzkumnou a experimentální infrastrukturou včetně výzkumných reaktorů LVR-15 a LR-0.“ (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2021).

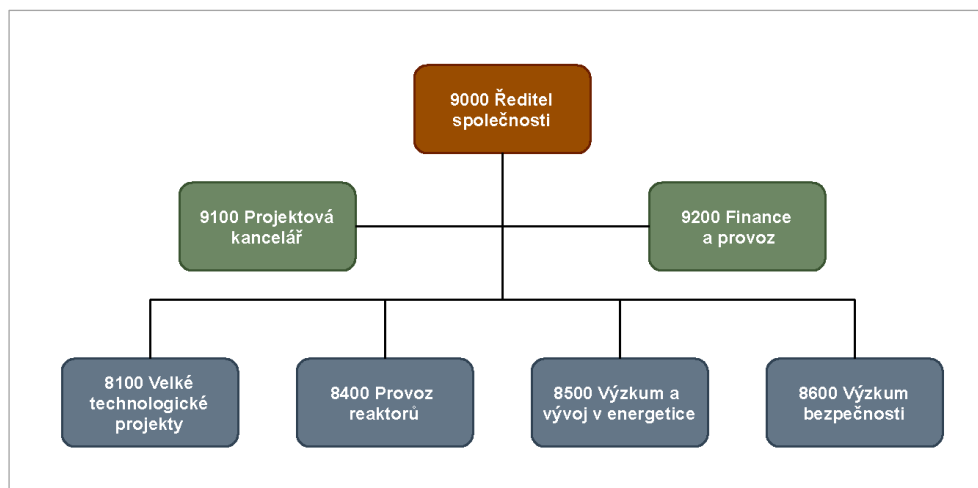
Společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. navazuje na dlouholetou tradici výzkumu v oblasti jaderné energetiky, který má svoje místo již od poloviny padesátých let dvacátého století v obci Husinec – Řež, kdy proběhla výstavba areálu pro tehdejší Ústav jaderné fyziky ČSAV. Společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. měla k datu 24.02.2021 cca 415 zaměstnanců (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2021).

4.1.1 Organizační struktura společnosti

Zkoumaná organizace má právní formu společnosti s ručením omezeným, přičemž její statutární orgán tvoří tři jednatele. Dozorčí rada společnosti má tři členy z řad managementu vlastníka, společnosti ÚJV Řež, a. s. Zjednodušená organizační struktura společnosti je

znázorněna na obrázku č. 3. Pod sekci ředitele společnosti spadají dvě oddělení zodpovídající za provoz společnosti, administraci dotačních projektů a obchodní či ekonomické aktivity (sekce 9100 a sekce 9200). Dále má organizace čtyři vědecko-výzkumné sekce. Jednotlivá oddělení či výzkumné týmy spadající pod tyto sekce již v diagramu nejsou znázorněny (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2020).

Obrázek 3 Organizační schéma společnosti Centrum výzkumu Řež s.r.o.

Zdroj: Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2020, upraveno

Sekce 8100 Velké technologické projekty

Úkolem sekce 8100 je příprava konstrukční dokumentace pro strojírenskou výrobu, zajištění technické koordinace při realizaci strojírenských a výpočtových prací a dále např. příprava technických podkladů k zadávacím dokumentacím pro veřejné zakázky. Nejdůležitější činností sekce je participace na výstavbě nového vysoce výkonného jaderného reaktoru Jules Horowitz Reactor (JHR), který bude sloužit pro výzkum v oblasti materiálů a jaderného paliva. Výstavba tohoto experimentálního reaktoru probíhá ve Francii ve městě Cadarache a zajišťuje ji mezinárodní konsorcium složené z velkých průmyslových podniků a výzkumných institucí z Francie, Belgie, Finska, Španělska, Švédska, Japonska, Indie a České republiky (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2021).

Sekce 8400 Provoz reaktorů

Hlavním činností sekce 8400 je bezpečné a spolehlivé zajištění provozu dvou výzkumných jaderných reaktorů LVR-15 a LR-0 a všech souvisejících technologií. Mezi zaměstnance sekce patří rovněž pracovníci, kteří zodpovídají za aktualizaci potřebných

povolení pro provoz těchto výzkumných reaktorů a jednání se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost či dalšími dozorovými orgány. Sekce 8400 realizuje směnovou obsluhu obou reaktorů a souvisejících experimentálních zařízení, což zajišťují operátoři reaktoru, údržba či jiní techničtí pracovníci. Mezi další úkoly pracovníků sekce patří spoluzajištění radiační a fyzické ochrany reaktorů a havarijní připravenosti (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2021).

Sekce 8500 Výzkum a vývoj v energetice

Sekce 8500 Výzkum a vývoj v energetice má za cíl zajistit efektivní využití veškeré výzkumné infrastruktury prostřednictvím optimální kombinace veřejného výzkumu v rámci národních či mezinárodních dotačních projektů i smluvního komerčního výzkumu. Jedná se personálně o největší sekci společnosti Centrum výzkumu Řež s.r.o. s přibližně 150 zaměstnanci, kteří se zabývají nejen návrhem a testováním technologií pro budoucnost a nové generace jaderných reaktorů ale také řešením praktických otázek souvisejících s provozem současné generace jaderných zařízení (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2021).

Sekce 8600 Výzkum bezpečnosti

Posláním sekce 8600 je poskytnout Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB) a dalším institucím státní správy nezávislou technickou a odbornou podporu. Tato podpora se týká zejména expertního hodnocení části bezpečnostních zpráv, které Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost předkládají provozovatelé Jaderných elektráren Dukovany a Temelín (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2021).

4.1.2 Projekt SUSEN (Udržitelná energetika)

Projekt „Udržitelná energetika (SUSEN)“, případně Sustainable Energy je projekt financovaný z operačních programů Výzkum a vývoj pro inovace (2007 – 2013) a Výzkum, vývoj a vzdělávání (2014 - 2020) řízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, jehož cílem byla výstavba výzkumné infrastruktury, která dlouhodobě zvýší vědecký, výzkumný a vývojový potenciál České republiky v oblasti aplikovaného výzkumu v energetice, zejména energetice jaderné. Registrační číslo části projektu financované z operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace je CZ.1.05/2.1.00/03.0108 (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2021).

V letech 2012 až 2017 byla v rámci projektu SUSEN navržena a technologickými zařízeními vybavena výzkumná infrastruktura umožňující řešení významných komerčních

či dotačních rozvojových projektů v jaderné energetice. Vybudovaná infrastruktura významným způsobem posílila možnost českých vědecko-výzkumných odborníků podílet se na vývoji experimentálních postupů důležitých pro projektové řešení a konstrukční přípravu technologií jaderných reaktorů nové generace. Technologie zprovozněná v rámci projektu Udržitelná energetika se nachází v areálu v Řeži, ve Vědeckotechnickém parku Plzeň a také v prostorách Západočeské univerzity Plzeň, která se na realizaci projektu podílela jako partner. Celkové náklady na projekt činily téměř 2,7 mld. Kč (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2017).

Velké výzkumné projekty

Projekt SUSEN je řazen mezi šest tzv. Velkých výzkumných projektů, které byly z veřejných zdrojů podpořeny částkou vyšší, než 50 mil. EUR a byly financovány v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Ostatními projekty byly:

- Extreme Light Infrastructure (ELI), Fyzikální ústav Akademie věd České republiky, Dolní Břežany – 6,80 mld. Kč;
- Central European Institute of Technology (CEITEC), Masarykova univerzita, Brno – 5,23 mld. Kč;
- International Clinical Research Centre (ICRC), Fakultní nemocnice u svaté Anny v Brně, Brno – 2,36 mld. Kč;
- IT4Innovations (IT4I), Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Ostrava – 1,70 mld. Kč;
- Biotechnology and Biomedicine Centre (BIOCEV), Ústav molekulární genetiky Akademie věd České republiky, Vestec – 2,30 mld. Kč

Tyto projekty (včetně projektu SUSEN) podpořené z Evropských strukturálních a investičních fondů byly vzhledem k požadavku na objem poskytnutých finančních prostředků v průběhu roku 2011 schvalovány Evropskou komisí, nikoliv jen řídicím orgánem Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Nicméně projekt SUSEN do výše uvedené společnosti supermoderních výzkumných center tak úplně nepatří, neboť ostatní projekty byly realizovány v rámci Prioritní osy č. 1 Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace – Evropská centra excelence. Naopak projekt SUSEN jako jediný z těchto šesti velkých projektů spadl v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace pod prioritní osu č. 2 - Regionální VaV centra (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2015).

Fázování projektu

Společně s projektem ELI realizovaným Fyzikálním ústavem Akademie věd České republiky se projektu SUSEN v důsledku zpoždění realizace týkalo tzv. fázování, tedy přenesení části přidělených finančních prostředků do programového období 2014 – 2020. Rozpočet obou projektů byl ponížěn, část alokovaných prostředků byla vrácena poskytovateli dotace, který prostředky v posledních letech programového období využil pro jiné projekty v rámci nově vytvořených výzev k podání žádostí o dotace Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

V případě projektu ELI bylo v průběhu realizace projektu zjištěno, že je prakticky nemožné včas dosáhnout všech stanovených cílů projektu, a to zejména v důsledku rozsahu a složitosti projektu vedoucímu k nedodržení plánovaného harmonogramu. O fázování projektu SUSEN bylo řídicím orgánem rozhodnuto rovněž z důvodu významného zpoždění realizace projektu, k němuž došlo z důvodu nepředvídatelných obtíží při zadávání veřejných zakázek způsobených tehdejší novelou zákona o veřejných zakázkách (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2015).

Projekt „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ s registračním číslem CZ.02.1.01/0.0/0.0/15_008/0000293 navazuje na první fázi projektu SUSEN realizovanou v letech 2012 – 2015 v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Cílem 2. fáze projektu bylo finalizovat dodávky experimentálních technologických zařízení, které se nepodařilo dokončit v první fázi projektu a realizovat vědecko-výzkumné práce vázané na tato experimentální technologická zařízení. Projekt byl financován z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání v rámci prioritní osy č. 1 - Posilování kapacit pro kvalitní výzkum, přičemž datum ukončení projektu bylo stanoveno na 30.6.2017 (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2021).

Tímto datem byla ukončena realizační fáze projektu, jejíž cílem bylo vybudování výzkumného centra a schválením následných monitorovacích zpráv o průběhu projektu přešel projekt SUSEN do fáze udržitelnosti, která končí v roce 2023. V období udržitelnosti musí Centrum výzkumu Řež s.r.o. poskytovateli dotace pravidelně prokazovat splnění určitých parametrů vázaných na realizaci vědecko-výzkumných činností a její výsledky – např. se jedná počet zaměstnávaných vědecko-výzkumných pracovníků či stanovené odborné cíle, k jejichž dosažení byla pořízena určitá technologie nebo experimentální zařízení (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2020).

4.2 Financování zkoumané organizace

Společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. má tři základní druhy příjmů. Prvním a nejvýznamnějším jsou příjmy z dotací na podporu výzkumné činnosti, provozu infrastruktur a výzkumu udržitelného rozvoje z veřejných zdrojů České republiky a Evropské komise. V roce 2019 celková částka přijatých dotačních prostředků činila 374 mil. Kč, což je poměrně výrazně snížení oproti roku 2018, kdy se jednalo o částku 440 mil. Kč. Mezi nejvýznamnější dotační tituly se řadí národní projekty Výzkum pro SUSEN (R4S) a Podpora infrastruktury SUSEN a dále ze zahraničních projekt JHR.

Druhým zdrojem jsou příjmy ze smluvního a kolaborativního výzkumu a dále příjmy z jiné hospodářské činnosti, které společně činily celkem 228 mil. Kč (v roce 2018 byly tyto příjmy ve výši 169 mil. Kč). Jejich nárůst ukazuje započatý trend postupného zvyšování podílu nedotačních výnosů na celkových výnosech společnosti a nahrazení části dotačních prostředků. V mnoha případech dotace na výzkumné projekty zcela nepokrývají náklady na tyto činnosti, a proto je realizace smluvního výzkumu důležitým zdrojem příjmů, který vyrovnává finanční výsledky společnosti (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2020).

Účelová podpora

Významným zdrojem příjmů společnosti v letech 2016 až 2020 byl projekt Výzkum pro SUSEN (R4S) podpořený z Národního programu udržitelnosti II (NPU II), který byl účelovou podporou financovanou ze státního rozpočtu prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Tento speciální druh účelové podpory byl poskytován na provoz (a také na obnovu technologií) výzkumných center vybudovaných v rámci Velkých výzkumných projektů při realizaci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, respektive i Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (SUSEN, ELI, CEITEC, IT4I, BIOCEV, ICRC). Při schválení podpory na výstavbu těchto center Evropskou komisí na počátku programového období 2007 – 2013 se Česká Republika zavázala k jejich podpoře z národního rozpočtu v letech 2016 až 2020 částkou až 2,5 mld. Kč. Celková výše podpory pro projekt Výzkum pro SUSEN v rámci programu NPU II za celou dobu jeho realizace dosáhla částky 454 mil. Kč (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2015).

Dalšími zdroji příjmů, které lze řadit mezi účelovou podporu, jsou projekty vyhlášené TA ČR, v nichž probíhá spolupráce mezi společností Centrum výzkumu Řež s.r.o. a českými průmyslovými podniky. Tyto projekty jsou zaměřeny na aplikovaný výzkum

v různých oblastech – např. ve spolupráci s ATEKO a.s. a rovněž ÚJV Řež, a.s. je vyvíjen vysokoteplotní výměník pro použití při vysokých teplotách. Počet projektů TA ČR realizovaných společností Centrum výzkumu Řež s.r.o. se neustále mění v závislosti na jejich dokončování a zahájení jiných. Výroční zpráva organizace za rok 2019 uvádí, že v červnu roku 2019 probíhalo 33 projektů. Menší množství projektů je pravidelně realizováno i v rámci výzev vyhlašovaných GA ČR na podporu základního výzkumu (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2020).

Institucionální podpora

Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (tzv. DKRVO) je poskytována na základě hodnocení výzkumné organizace provedeného podle Metodiky hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací (Santus, 2021).

Zpráva o čerpání a užití institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace v roce 2018 uvádí, že v roce 2018 byla společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. v souladu s výše uvedenou metodikou podpořena institucionální podporou ve výši cca 43 mil. Kč. Téměř polovina z této částky byla využita na investice do technologií a přibližně třetina na osobní náklady pracovníků. Zbytek čerpaných prostředků byl využit na služby, provozní režii organizace a pracovní cesty (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2019).

4.3 Zadávání veřejných zakázek ve společnosti

Při pohledu na zdroje financování vědecko-výzkumné organizace Centrum výzkumu Řež s.r.o., které byly představeny v předcházející kapitole, je zřejmé, že velká část finančních prostředků pochází z veřejných zdrojů, a to buď národních nebo zahraničních. Následující část diplomové práce se zabývá veřejnými zakázkami, které mají při hospodaření s veřejnými zdroji klíčovou roli.

Útvarem zkoumané organizace zodpovídajícím za celý proces zadávání veřejných zakázek je oddělení Nákup, spadající pod sekci 9200 Finance a provoz. V rámci oddělení Nákup jsou zaměstnáni tři pracovníci na pracovní pozici Specialista nákupu, kteří jsou odborníky na oblast veřejných zakázek. Hlavní pracovní náplní těchto zaměstnanců je kompletní realizace zadávacích řízení veřejných zakázek dle zákona o zadávání veřejných zakázek nebo výběrových řízení zakázek mimo režim tohoto zákona. Osobou zodpovědnou

za kontrolu a dohled nad realizací všech veřejných zakázek zadávaných organizací je vedoucí oddělení Nákup.

Veškerý proces pořízení dodávek, služeb či stavebních prací je řízen interní směrnicí s názvem *MP 07 Nakupování, výběr a hodnocení dodavatelů* (dále jen směrnice), která je součástí řídicí dokumentace společnosti. Tato směrnice stanovuje procesy pro nákupy z veřejných zdrojů i z vlastních prostředků společnosti, přičemž pro každý druh nákupů jsou stanoveny rozdílné postupy.

V případě, že rozhodnutí o poskytnutí dotace, z níž má být nákup financován, či pravidla s touto dotací spojená, předepisují pro výběr dodavatele přísnější podmínky, stanovuje směrnice oddělení Nákup povinnost zajistit proces nákupu v souladu s těmito podmínkami (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2019).

Nákupy v hodnotě do 10.000 Kč bez DPH

V případě, že se jedná o drobný nákup nepřesahující částku 10.000 Kč bez DPH, provede oddělení Nákup nebo přímo samotný žadatel výběr ekonomicky nejvýhodnější nabídky, k čemuž využije informace z předešlých nákupů nebo veřejně dostupných nabídek (elektronické obchody, katalogy apod.), případně jiných relevantních údajů. Na základě tohoto výběru je plnění u dodavatele objednáno prostřednictvím objednávky. Tento postup je stejný pro nákupy financované z veřejných i soukromých zdrojů.

Jako žadatele směrnice definuje zaměstnance, který pořízení dodávky, služby či stavební práce iniciuje. Může se jednat o jakéhokoliv zaměstnance společnosti (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2019).

Nákupy v hodnotě do 400.000 Kč bez DPH

Při nákupu s předpokládanou hodnotou mezi 10.001 Kč bez DPH a 400.000 Kč bez DPH oddělení Nákup nebo přímo samotný žadatel provede zjednodušené poptávkové řízení s tím, že je osloven dostatečný počet vhodných dodavatelů a podle stanovených kritérií posoudí přijaté nabídky. Rovněž v případě zboží běžně dostupného v elektronických obchodech je možný postup popsán u nákupů nepřesahující částku 10.000 Kč bez DPH. Na základě provedeného výběru dodavatele je plnění objednáno prostřednictvím objednávky. Tento postup je stejný pro nákupy financované z veřejných i soukromých zdrojů (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2019).

Nákupy v hodnotě do 2.000.000 Kč bez DPH

Další kategorií jsou nákupy v hodnotě 400.001 Kč bez DPH až 2 mil. Kč bez DPH (resp. v případě stavebních prací až do částky 6 mil. Kč). Pokud jsou zdrojem financování veřejné prostředky, je oddělením Nákup plnění zadáno ve veřejné zakázce malého rozsahu, přičemž o konkrétní formě výběrového řízení rozhoduje vedoucí oddělení Nákup. Pro realizaci výběrového řízení veřejné zakázky malého rozsahu nemá organizace stanoven žádný konkrétní závazný postup. Všechny veřejné zakázky tohoto typu jsou však zadávány v souladu se základními zásadami pro zadávání zakázek a mechanismy a procesy při zadání jsou přebírány z pravidel stanovených v rozhodnutí o poskytnutí dotace pro daný projekt, který je zdrojem financování (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2019).

Případně pokud daný dotační zdroj taková pravidla nemá, je interně v rámci oddělení Nákup stanoveno, že proces zadání zakázky vychází z pravidel pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu v rámci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, tedy operačních programů, z nichž byly v minulosti čerpány finanční prostředky. Takto bylo rozhodnuto kvůli situacím, kdy se jednalo o pořízení dlouhodobého plnění (rámcová smlouva apod.). Plnění na základě takto vysoutěžené dlouhodobé smlouvy může být případně uplatněno i v rámci projektů financovaných z těchto operačních programů.

Nákupy v hodnotě vyšší než 2 resp. 6 mil. Kč bez DPH

V případě nákupu v této hodnotě z veřejných zdrojů se oddělení Nákup řídí postupy stanovenými zákonem o zadávání veřejných zakázek.

Pokud zdrojem financování jsou soukromé zdroje, je realizováno poptávkové řízení mezi vhodnými dodavateli, přičemž jeho podmínky jsou stanoveny dle konkrétního předmětu plnění, požadavků klienta, pro jehož zakázku je nákup realizován, časových možností a dalších relevantních informací. Tento postup je v případě nákupu ze soukromých zdrojů použit i v případě zakázky s hodnotou do 2 mil. Kč (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2019).

Interní postup přípravy veřejné zakázky

V případě, že je specialistou nákupu realizována veřejná zakázka, ať už zakázka malého rozsahu nebo zadávací řízení dle zákona o zadávání veřejných zakázek, je celý postup následující:

1. Žádost o pořízení jakékoliv dodávky, služby či stavební práce je zadána žadatelem do vnitropodnikového informačního systému pro nákupní požadavky.
2. Nákupní požadavek je v tomto systému schvalován přímým nadřízeným, ekonomem útvaru, projektovým manažerem daného projektu, expertem pro zvolenou kategorii plnění a v případě vyšší hodnoty požadavku také finančním ředitelem či ředitelem společnosti.
3. Schválený nákupním požadavek se v systému objeví pracovníkům oddělení Nákup zodpovídající za vystavování objednávek. V případě, že jde o nákup v hodnotě do 400.000,- bez DPH je vystavena objednávka. Pokud hodnota nákupní požadavek tuto částku přesahuje, je schválený požadavek předán vedoucímu oddělení Nákup, který zpracování zakázky zadá jednomu ze specialistů.
4. Specialista nákupu osloví žadatele s žádostí o poskytnutí technických podkladů pro zpracování zadávacích podmínek k veřejné zakázce a začne připravovat obchodně-soutěžní podklady.
5. Zadávací podmínky zakázky jsou vypracovány ve spolupráci s žadatelem a poté předány ke kontrole vedoucímu oddělení Nákup.
6. Další postup se již řídí podmínkami stanovenými zákonem o zadávání veřejných zakázek pro daný režim zakázky a druh zadávacího řízení, případně podmínkami konkrétního dotačního projektu.

4.4 Kontrola veřejných zakázek v operačním programu

Kontrola veřejných zakázek zadávaných v souvislosti s realizací projektů financovaných z operačních programů řízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy probíhá po celou dobu průběhu projektu a rovněž po jeho ukončení. Subjekty zajišťující kontrolu projektů financovaných z operačních programů řízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy jsou dva. Realizaci projektu kontroluje sám řídicí orgán, konkrétně Odbor kontrol spadající do sekce Řízení operačních programů. Zpětnou kontrolu včetně kontroly postupu řídicího orgánu zajišťuje auditní orgán spadající pod Ministerstvo financí.

V případech rozsáhlejších projektů financovaných způsobem ex-ante, v nichž příjemce obdrží platbu předem, je poskytnutí dotačních prostředků rozděleno do několika plateb, které jsou spojeny s průběžným reportingem o průběhu projektu řídicímu orgánu ze strany příjemce, tedy subjektu realizujícího projekt. Tento reporting probíhá ve formě monitorovacích zpráv, které příjemce v pravidelných termínech vyplňuje a předkládá řídicímu orgánu ke kontrole. Řídicí orgán podle monitorovacích zpráv posuzuje, zda projekt probíhá dle projektového záměru a zda příjemce dodržuje všechna pravidla daného operačního programu. Na základě schválení monitorovací zprávy jsou příjemci poskytovány finanční prostředky na další období realizace projektu.

Pokud jsou v průběhu projektu zadávány veřejné zakázky, má příjemce povinnost v rámci monitorovací zprávy předat řídicímu orgánu kompletní dokumentaci o zadávacích řízeních dokončených do termínu odevzdání dané monitorovací zprávy. Kontrola veřejných zakázek v průběhu projektu je prováděna Oddělením kontroly veřejných zakázek spadajícím pod Odbor kontrol sekce Řízení operačních programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Řídicí orgán dle předložené dokumentace provádí kontrolu dokončených zadávacích řízení, tzv. ex-post kontrolu.

Kromě ex-post kontroly, které je prováděna u každé veřejné zakázky v rámci projektu po jejím skončení, realizuje řídicí orgán v závislosti na druhu zadávacího řízení a předpokládané hodnotě zakázky kontroly typu ex-ante a interim.

Ex-ante kontroly veřejných zakázek jsou prováděny před zahájením zadávacího řízení všech nadlimitních veřejných zakázek, podlimitních veřejných zakázek na stavební práce a nadlimitních či podlimitních veřejných zakázek, které má zadavatel v úmyslu zadat v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 3 nebo § 64 písm. a) nebo b) zákona o zadávání veřejných zakázek. K provedení ex-ante kontroly předloží zadavatel finální návrh zadávací dokumentace a dále v případě jednacích řízení bez uveřejnění odůvodnění záměru zadat veřejnou zakázku v jednacím řízení bez uveřejnění. Tento typ kontroly poskytuje zadavatelům (resp. příjemcům dotace) zpětnou vazbu při přípravě zadávacích řízení a umožňuje případné pochybení, k němuž by při realizaci zadávacího řízení mohlo dojít, identifikovat již předem a tím předejít potenciální nezpůsobilosti výdajů projektu v souvislosti s danou veřejnou zakázkou.

Interim kontrola probíhá před uzavřením smlouvy na základě veřejné zakázky nebo před sjednáním změny závazku ze smlouvy u nadlimitních veřejných zakázek a také

u podlimitních veřejných zakázek na stavební práce. Na základě výsledku interim kontroly může řídicí orgán zadavateli doporučit, aby zvážil svůj další postup v zadávacím řízení a případně navrhnout zadavateli přijetí přiměřeného opatření k nápravě zjištěných nedostatků identifikovaných při interim kontrole, a to včetně možnosti zrušit zadávacího řízení a provést nové zadávací řízení.

V případě, že Oddělení kontroly veřejných zakázek identifikuje pochybení zadavatele (tedy příjemce) při zadání zakázky spočívající v porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek v rámci daného operačního programu (v případě zakázek malého rozsahu) nebo porušení zákona o zadávání veřejných zakázek (v případě zakázek zadávaných dle zákona), rozhoduje řídicí orgán o závažnosti pochybení zadavatele a o tom, zda se jedná o nesrovnalost či nikoliv (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2017).

V případě, že řídicí orgán označí pochybení zadavatele za nesrovnalost, je stanovena tzv. finanční oprava (v podstatě se jedná o sankci za dané pochybení) v procentech z částky použité k financování veřejné zakázky. Výše odpovídající sazby opravy je určena podle pokynů ke stanovení finančních oprav u výdajů financovaných Unií v případě nedodržení pravidel pro veřejné zakázky, které jsou uvedeny v Rozhodnutí evropské komise ze dne 19.12.2013 č. C(2013) 9527, ve znění opravy ze dne 3.10.2014. Tento dokument obsahuje výčet různých druhů nesrovnalostí, kterých se příjemce dotace (resp. zadavatel veřejné zakázky) může při zadání zakázky financované z projektu dopustit. Např. za diskriminačně stanovenou technickou specifikaci předmětu plnění je finanční oprava stanovena ve výši 25 % z hodnoty dané zakázky, ale může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti. O případném snížení sazby finanční opravy rozhoduje taktéž řídicí orgán (Evropská komise, 2014).

4.5 Pochybení při zadávání veřejných zakázek v projektu SUSEN

V průběhu projektu SUSEN bylo úspěšně zadáno celkem 325 veřejných zakázek. Větší část z nich (196) spadala pod 1. fázi projektu financovanou z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a zbývajících 129 bylo součástí 2. fáze projektu financovaného z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Následující část diplomové práce se zaměřuje na veřejné zakázky, které byly společností Centrum výzkumu Řež s.r.o. zadávány v rámci 2. fáze projektu SUSEN. Kromě analýzy pochybení při zadávání veřejných zakázek

se i následné vyčíslení nezpůsobilých výdajů projektu se bude vztahovat pouze k 2. fázi projektu, a to z níže uvedených důvodů.

Veřejné zakázky v projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ spadají časově do let 2016 a 2017 a většina jich tedy byla zadávána dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, tedy právní úpravy oblasti veřejných zakázek platné v době zpracování této diplomové práce, která byla rovněž popisována v teoretické části práce.

Projekt „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ byl realizován v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, který spadá do programového období 2014 – 2020, z něž bylo v době zpracování této práce stále čerpáno (čerpání je možné až do konce roku 2023).

Jak již bylo uvedeno, přestože projekt Udržitelná energetika směřoval při své realizaci ke stále stejnému cíli, formálně se jednalo o projekty dva, navíc realizované v různých programových obdobích. Vhodnější bylo pro zpracování práce zvolit pouze jeden projekt, a to ten aktuálnější.

Byla to tedy zejména aktuálnost tématu, která vedla k výběru 2. fáze projektu pro zpracování následující stěžejní části diplomové práce.

Tam, kde bude v následujících podkapitolách zmiňován příjemce dotace nebo zadavatel, jde o subjekt realizující projekt SUSEN, společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. Poskytovatelem dotace nebo řídicím orgánem je Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy a auditním orgánem je Ministerstvo financí.

Výše nezpůsobilých výdajů uvedená u každé ze zkoumaných veřejných zakázek vychází ze sazby finanční opravy odpovídající zjištěné nesrovnalosti a byla vypočtena z částky nárokované příjemcem v rámci projektu na financování veřejné zakázky, přičemž tato částka neodpovídá smluvní částce v Kč bez DPH uvedené na profilu zadavatele u veřejné zakázky, neboť příjemci dotace byla jako součást nepřímých nákladů projektu vyplacena i část daně z přidané hodnoty za dané plnění vyplývající ze smlouvy na veřejnou zakázku. Procento daně z přidané hodnoty, které je možné tímto způsobem v projektu příjemci dotace proplatit je stanoveno koeficientem, který je pro každého příjemce dotace stanoven individuálně na základě výpočtu.

4.5.1 Veřejná zakázka „SUSEN - Komponenty pro linku ETL“

Dne 27.01.2017 zahájil zadavatel Centrum výzkumu Řež s.r.o. zadávací řízení nadlimitní veřejné zakázky s názvem „SUSEN - Komponenty pro linku ETL“ na dodávku součástí pro výstavbu experimentální technologické linky určené pro výzkum a vývoj způsobu zpracování kapalných radioaktivních odpadů. Jednalo se o veřejnou zakázku zadávanou v otevřeném řízení, která byla rozdělena na 14 částí.

Podle závěrů vyplývajících z kontroly řídicího orgánu prováděné ex-post se zadavatel při zadání části 2 veřejné zakázky – „Měření a regulace pro experimentální linku“ dopustil pochybení, když si nevyžádal předložení originálů nebo úředně ověřených kopií dokladů ke kvalifikaci dodavatele dle ustanovení § 86 odst. 3 zákona, následkem čehož nemohl u vybraného dodavatele ověřit, zda nenastal důvod pro vyloučení účastníka zadávacího řízení podle ustanovení § 122 odst. 5 zákona, resp. zadavatel tak nemohl ověřit, zda vybraný dodavatel splnil základní způsobilost dle § 74 zákona.

Toto pochybení mělo dopad na způsobilost výdajů poskytnutých příjemci v souvislosti s veřejnou zakázku a byla za něj udělena finanční oprava ve výši 25 % částky použité k financování veřejné zakázky, která byla součástí finančního vypořádání projektu. Následně v rámci připomínkového řízení k oznámení výsledku ex-post kontroly zadavatel namítal, že záhy po uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem si výše popsané pochybení při zadání veřejné zakázky uvědomil a pokusil se postupovat analogicky s ustanovením § 49 odst. 1 zákona, když dodatečně vyzval vybraného dodavatele k předložení dokladů nebo ověřených kopií dokladů prokazujících splnění základní způsobilosti. Jelikož vybraný dodavatel požadované doklady dodal, čímž dodatečně splnění kvalifikačních předpokladů prokázal, argumentoval zadavatel, že neuzavřel smlouvu s dodavatelem, který by požadovanými doklady fakticky nedisponoval.

Zadavatel dále argumentoval, že do zadávacího řízení se přihlásil pouze jediný účastník a jako ekonomicky nejvýhodnější nabídka byla bez provedení hodnocení vybrána nabídka tohoto jediného účastníka. S ohledem na tuto skutečnost řídicí orgán souhlasil s tím, že nelze konstatovat, že by nezákonným jednáním zadavatele mohl být znevýhodněn jakýkoliv jiný dodavatel, tedy v tomto ohledu nezákonné jednání zadavatele výsledek veřejné zakázky evidentně neovlivnilo. Po zvážení argumentace uvedené zadavatelem v připomínkovém řízení rozhodl poskytovatel dotace o snížení sazby finanční opravy na 5 % z částky dotace, která byla použita na financování části 2 veřejné zakázky, jelikož se jedná

o méně závažný případ porušení povinností vyplývajících ze zákona o zadávání veřejných zakázek (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Podle Auditního orgánu Ministerstva financí se zadavatel kromě výše uvedeného pochybení dopustil také pochybení při podpisu dodatku č. 1 ke kupní smlouvě ze dne 28.4.2017 na část 2 veřejné zakázky – Měření a regulace pro experimentální linku. Zadavatel uzavřel dne 23.6.2017 dodatek ke kupní smlouvě podle § 222 odst. 5 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (Ministerstvo financí, 2018).

Toto ustanovení zákona dává možnost zadavateli rozšířit předmět plnění zakázky při splnění několika podmínek:

1. jedná se o dodatečné dodávky, služby či stavební práce, které nebyly zahrnuty v původním závazku ze smlouvy (v předmětu plnění zakázky),
2. jejich pořízení je nezbytné pro řádné dokončení plnění,
3. změna v osobě dodavatele není z technických či ekonomických důvodů možná nebo by zadavateli způsobila značné obtíže nebo výrazné zvýšení nákladů,
4. hodnota dodatečně pořízeného plnění nepřesahuje 50 % původní hodnoty závazku (Dvořák a kol., 2017).

Při následné kontrole veřejné zakázky a porovnání předmětu plnění uvedeného v původní kupní smlouvě se soupisem dodávek a prací uvedených v dodatku č. 1 dospěl auditní orgán Ministerstva financí provádějící audit projektu ke zjištění, že ze strany zadavatele nebyly naplněny podmínky pro aplikaci § 222 odst. 5 zákona umožňující rozšíření předmětu plnění smlouvy na veřejnou zakázku. V průběhu kontroly bylo identifikováno, že dodavatel části 2 veřejné zakázky „SUSEN - Komponenty pro linku ETL“ měl podstatnou část dodávek a prací uvedených jako dodatečné v dodatku č. 1 plnit již jako součást původní smlouvy. Ve výsledcích auditu této veřejné zakázky bylo shledáno, že vzhledem k výše uvedenému nebyla splněna podmínka nezahrnutí prací v původním závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku dle § 222 odst. 5 zákona, a že zadavatel tímto postupem umožnil podstatnou změnu závazku ze smlouvy bez naplnění zákonných podmínek ustanovení § 222 odst. 5 zákona.

V souvislosti s výše zmiňovanou nesrovnalostí rozhodl Auditní orgán o sankci ve výši 100 % částky použité k financování neoprávněně uzavřeného dodatku č. 1 a 25 % z částky použité k financování veřejné zakázky (resp. plnění vyplývajícího z původní smlouvy), což odpovídá mnohem vyšší částce než snížený odvod (finanční oprava) ve výši 5 %, který řídicí

orgán stanovil na základě argumentace příjemce dotace v rámci připomínkového řízení (Ministerstvo financí, 2018).

Zajímavostí je fakt, že přestože řídicí orgán podle dostupných podkladů rozhodl o tom, že došlo k pochybení a neoprávněnému uzavření dodatku za provedení dodatečných dodávek a služeb ve výši 697 100,- Kč bez DPH, ve skutečnosti se jednalo pouze administrativní pochybení, kdy dodavatel do soupisu dodatečných dodávek a služeb nedopatřením uvedl i činnosti, které již byly uvedeny jako součást předmětu plnění v původní smlouvě na veřejnou zakázku, přičemž zadavatel tento soupis nezkontroloval a přiložil k dodatku. Z technických podkladů o zprovoznění experimentálního zařízení ETL vyplývá, že při plnění části 2 zakázky, tedy při dodávce systému měření a regulace, která byla rovněž spojená s montáží a instalací části tohoto systému, k dodatečným dodávkám a službám ve výši uvedené dodatkem skutečně došlo.

V případě, že je v rámci jedné zakázky kontrolními subjekty identifikováno více nesrovnalostí, je stanovena finanční oprava dle té nejzávažnější z nich. Za žádných okolností se sazby finančních oprav za jednotlivé nesrovnalosti nesčítají. Celková výše nezpůsobitelných výdajů v souvislosti s porušením zákona při zadání části 2 veřejné zakázky „SUSEN - Komponenty pro linku ETL“ dosáhla 1 841 059,70 Kč.

4.5.2 Veřejná zakázka „SUSEN - Laboratorní vybavení“

Zadavatel Centrum výzkumu Řež s.r.o. dne 07.05.2015 zahájil zadávací řízení podlimitní veřejné zakázky s názvem „SUSEN - Laboratorní vybavení“. Zakázka byla rozdělena na dvě části: část 1 – Laboratorní sklo a část 2 – Pipety. Tato zakázka byla zadána v posledním roce realizace 1. fáze projektu SUSEN, přičemž smlouvy s dodavateli byly uzavřeny na 2 roky, tedy až do konce 2. fáze, která byla ukončena 30.6.2017. Vzhledem k tomu, že podstatná část platnosti obou smluv spadá do doby realizace 2. fáze projektu, byla tato zakázka rovněž zařazena do tohoto přehledu.

Podle řídicího orgánu Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, který prováděl ex-post kontrolu veřejné zakázky, se zadavatel při jejím zadání dopustil několika pochybení, které měly charakter správního deliktu dle § 120 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, přičemž na základě toho řídicí orgán podal na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže podnět k zahájení správního řízení. V rámci správního řízení Úřad pro ochranu hospodářské soutěže rozhodl, že zadavatel se dopustil celkem sedmi správních

deliktů a šest z nich se týkalo pozdního uveřejnění informací či dokumentů v rámci zadávacího řízení. Jednalo se o následující pochybení:

1. neodeslání Oznámení o výsledku zadávacího řízení na část 1 zakázky k uveřejnění ve Věstníku veřejných zakázek v zákonem stanovené lhůtě 30 dnů od uzavření smlouvy,
2. neodeslání Oznámení o výsledku zadávacího řízení na část 2 zakázky k uveřejnění ve Věstníku veřejných zakázek v zákonem stanovené lhůtě 30 dnů od uzavření smlouvy,
3. neuveřejnění Písemné zprávy zadavatele o části 1 zakázky na profilu zadavatele v zákonem stanovené lhůtě 30 pracovních dnů od uzavření smlouvy,
4. neuveřejnění Písemné zprávy zadavatele o části 2 zakázky na profilu zadavatele v zákonem stanovené lhůtě 30 pracovních dnů od uzavření smlouvy,
5. neuveřejnění smlouvy na část 1 zakázky na profilu zadavatele v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů od uzavření smlouvy,
6. neuveřejnění smlouvy na část 2 zakázky na profilu zadavatele v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů od uzavření smlouvy.

Posledním správním deliktem, kterého se zadavatel při zadání zakázky (resp. části 1 zakázky) dopustil, byl postup zadavatele, kdy zadavatel po provedení úpravy zadávacích podmínek v průběhu lhůty pro podání nabídek, přiměřeně neprodloužil lhůtu pro podání nabídek, přičemž tento postup zadavatele mohl podstatně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky. Konkrétně se jednalo o situaci, při níž zadavatel v průběhu lhůty pro podání nabídek u některých položek doplnil rozměry požadovaného laboratorního skla, které v původních zadávacích podmínkách nebyly uvedeny, u dalších položek připustil dodání výrobku i z jiného materiálu, než původně požadoval a dále připustil odchylku 5 % od každého rozměru uvedeného v zadávacích podmínkách (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2016).

Vzhledem k tomu, že veřejná zakázka byla zahájena dne 07.05.2015, jednalo se o veřejnou zakázku zadávanou v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, tedy za dnes již neplatné právní úpravy.

Nicméně povinnosti zadavatele při uveřejňování dokumentů či informací o zadávacím řízení a rovněž při úpravě zadávacích podmínek v průběhu lhůty pro podání nabídek jsou ve všech výše uvedených případech stejné v aktuálně platné právní úpravě i v zákone č. 137/2006 Sb. Pokud by se jednalo o zadávací řízení dle zákona č. 134/2016 Sb., dopustil

by se zadavatel přestupků (nikoliv již správních deliktů – toto označení v aktuálně platném znění zákona o zadávání veřejných zakázek již není použito) podle § 268 a § 269 (zákon č. 137/2006 Sb. a zákon č. 134/2016 Sb.).

Za výše popsané správní delikty byla zadavateli Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže uložena pokuta ve výši 50.000,- Kč. Zadavatel proti tomuto rozhodnutí nepodal rozklad a pokutu akceptoval (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2016). Úhrada pokuty není uznatelným výdajem projektu a zadavatel ji uhradil ze svého vlastního rozpočtu.

Při kontrole této veřejné zakázky, na jejímž základě byl řídicím orgánem zaslán výše popsaný podnět na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, bylo řídicím orgánem rozhodnuto o tom, že v obou částech zakázky se zadavatel při jejím zadání dopustil porušení zákona. Tato pochybení byla označena za nesrovnalost, přičemž za pochybení v části 1 zakázky stanovil řídicí orgán finanční opravu se sazbou 10 % a v části 2 se sazbou 5 %.

V roce 2015 příjemce v souvislosti s pořízením dodávek v rámci části 1 veřejné zakázky zahrnul do výdajů projektu celkem 1 387 643,90 Kč. Finanční oprava za identifikované nesrovnalosti se sazbou ve výši 10 % hodnoty zakázky za rok 2015 činila 138 764,39 Kč. Za plnění v části 2 této zakázky byla za stejný rok příjemcem nárokována částka 148 246,00 Kč a finanční oprava stanovená poskytovatelem dotace byla tedy 14 824,60 Kč. Výše nezpůsobilých výdajů za rok 2015 činila celkem 153 588,99 Kč. O tuto částku poskytovatel dotace v souladu s § 14e odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ponížil částku, kterou příjemci zasílal v následující zálohové platbě. Za rok 2015 se tedy nejednalo o porušení rozpočtové kázně, neboť nezpůsobilé výdaje bylo možné finančně vypořádat v rámci projektu. Vypořádání těchto finančních oprav spadalo do 1. fáze projektu SUSEN. Nejde tedy o nezpůsobilé výdaje 2. fáze projektu, které jsou předmětem zkoumání v praktické části této práce a nejsou zahrnuty do shrnutí nezpůsobilých výdajů v kapitole 4.6 diplomové práce.

V letech 2016 a 2017 zadavatel dále čerpal z obou smluv uzavřených jako výsledek veřejné zakázky „SUSEN - Laboratorní vybavení“, ale tyto částky již řídicí orgán nemohl započíst do finančního vypořádání projektu, neboť ve chvíli zahrnutí těchto výdajů do projektu již nebyla plánována žádná platba příjemci dotace. Proto řídicí orgán Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace zaslal Finančnímu úřadu pro Středočeský kraj podezření na porušení rozpočtové kázně, na jehož základě vyměřil Finanční úřad zadavateli odvod za porušení rozpočtové kázně v části 1 zakázky ve výši 10 % z částky, která byla

použita na financování předmětné zakázky v letech 2016 a 2017, a ve výši 5 % v části 2 zakázky. Vzhledem k tomu, že v těchto letech na základě rámcových smluv uzavřených jako výsledek veřejné zakázky zadavatel objednal pouze menší množství zboží (mj. v důsledku toho, že si byl již vědom, že výdaje nebudou způsobilé v plné výši), činila výsledná výše nezpůsobilých výdajů v obou částech zakázky „SUSEN - Laboratorní vybavení“ pouze 11 070,81 Kč. (Finanční úřad pro Středočeský kraj, 2019).

4.5.3 Veřejná zakázka „SUSEN - Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“

Veřejná zakázka na dodávky s názvem „SUSEN - Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“ byla zadána ve zjednodušeném podlimitním řízení, které bylo zahájeno uveřejněním výzvy k podání nabídek na profilu zadavatele dne 23.11.2016.

Podle řídicího orgánu, který podklady k veřejné zakázce kontroloval v rámci ex-post kontroly, se v tomto zadávacím řízení zadavatel dopustil tří porušení zákona o zadávání veřejných zakázek, které jsou nesrovnalostí.

Prvním pochybením bylo nedodržení postupu stanoveného v § 86 odst. 3 zákona, když zadavatel nevyzval vybraného dodavatele k předložení originálů nebo úředně ověřených kopií dokladů o kvalifikaci v souladu s § 86 odst. 3 zákona. Dle tohoto ustanovení je zadavatel povinen si vždy vyžádat předložení originálů nebo ověřených kopií dokladů o kvalifikaci od toho účastníka zadávacího řízení, kterého na základě posouzení a hodnocení nabídek určil jako vybraného dodavatele.

Dále se zadavatel dopustil porušení ustanovení § 74 odst. 1 písm. a) zákona, když dne 24.3.2017 uzavřel smlouvu s dodavatelem, který nepředložil výpis z rejstříku trestů fyzických osob u jednoho ze členů statutárního orgánu a neprokázal tedy beztrestnost svého jednatele, přičemž tato povinnost je součástí základní způsobilosti dodavatele. Dopad obou identifikovaných pochybení na způsobilost výdajů byl stanoven ve výši 5 % z částky dotace, která byla použita na financování předmětné veřejné zakázky.

Třetím a nejzávažnějším porušením zákona při zadání zakázky „SUSEN - Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“ bylo nedodržení postupu dle § 18 odst. 2 zákona, když do součtu předpokládaných hodnot částí veřejné zakázky nezahrnul hodnotu všech plnění, která tvoří jeden funkční celek a byla zadána v časové souvislosti. Tím došlo zároveň k porušení ustanovení § 24 zákona, jelikož v důsledku nesprávně stanovené

předpokládané hodnoty veřejné zakázky nebyl použit správný režim pro zadávání veřejné zakázky (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Kontrolou řídicího orgánu bylo zjištěno, že zadavatel zadal nedlouho po sobě dvě veřejné zakázky v podlimitním režimu s obdobným předmětem plnění. Jednalo se o zakázky „SUSEN – Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“ s předpokládanou hodnotou 2 040 000,- Kč bez DPH zahájenou dne 23.11.2016 a „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie“ s předpokládanou hodnotou 4 900 000,- Kč bez DPH zahájenou dne 9.3.2017 (Finanční úřad pro Středočeský kraj, 2019).

Řídicí orgán ve vypořádání námitek v souvislosti s výsledkem ex-post kontrol veřejných zakázek uvádí, že podle rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a správních soudů tvoří jednu veřejnou zakázku ta plnění, která jsou zadávána v časové souvislosti a zároveň tvoří jeden funkční celek, což je v zákoně o zadávání veřejných zakázek použité zobecnění věcné a místní souvislosti takového plnění (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Časová souvislost předmětu plnění obou zakázek je v tomto případě nesporná, neboť mezi daty zahájení zadávacích řízení uplynulo pouze několik měsíců.

Předmětem plnění obou veřejných zakázek byla dodávka materiálu z niklu a niklových slitin (trubky, tyče, plechy) a v případě obou veřejných zakázek se jednalo o velmi podobné slitiny, jejichž složení a technické parametry zadavatel přímo určil daným obchodním označením (např. slitiny z materiálu MONEL 400, MONEL R 404 v případě jedné zakázky a INCONEL Alloy 800 H, Monel Alloy K500 a další v případě druhé zakázky). Ze zadávacích podmínek obou veřejných zakázek bylo zřejmé, že se jedná o materiály druhově velmi podobné, a i z běžného ověření bylo patrné, že dodavatelé, kteří s těmito materiály obchodují, mají všechny v obou zakázkách požadované druh slitin a kovů v sortimentu. Výše uvedeným tvrzením řídicí orgán podpořil svoji argumentaci o tom, že obě zakázky spolu věcně souvisely (Finanční úřad pro Středočeský kraj, 2019).

V případě otázky místní souvislosti obou zakázek jako posledního aspektu, podle něž bývá posuzována souvislost předmětu plnění zakázky, neměl řídicí orgán při kontrole zakázky složitou práci, neboť niklové slitiny a kovy pořizované v obou zakázkách byly dodány do sídla zadavatele.

Vzhledem k tomu, že v obou zadávacích řízeních poptávané niklové slitiny a kovy spolu věcně a místně a časově souvisely, resp. dle řídicího orgánu tedy tvořily jeden funkční

celek zadávaný v časové souvislosti, měl zadavatel v souladu s § 18 odst. 1 zákona předpokládané hodnoty plnění obou výše uvedených zakázek sečíst a měly být pořizovány v rámci jedné veřejné zakázky, resp. obě zadávací řízení měla být zahájena v nadlimitním režimu. Za výše popsané porušení zákona o zadávání veřejných zakázek udělil poskytovatel dotace sankci ve výši 25 % (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Nezávaznějším ze zjištěných nesrovnalostí bylo třetí porušení zákona, za nějž stanovil řídicí orgán finanční opravu ve výši 25 % z částky dotace, která byla použita na financování předmětné veřejné zakázky. Výše nezpůsobilých výdajů ve veřejné zakázce „SUSEN - Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“ tedy činila 213 417,26 Kč.

4.5.4 Veřejná zakázka „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie (2.vyhlášení)“

Zadavatel zahájil dne 10.1.2017 zadání veřejné zakázky „SUSEN – Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie“ s předpokládanou hodnotou 4 900 000,- Kč bez DPH formou zjednodušeného podlimitního řízení. Toto zadávací řízení bylo následně v souladu s ust. § 127 odst. 1 zákona zrušeno z důvodu neobdržení žádné nabídky. V návaznosti na toto zrušené řízení zadavatel dne 9.3.2017 zahájil jednací řízení bez uveřejnění dle ust. § 63 odst. 1 písm. a) zákona, k jehož použití je zadavatel oprávněn, pokud podstatně nezmění zadávací podmínky oproti předchozímu otevřenému řízení, užšímu řízení nebo zjednodušenému podlimitnímu řízení, v němž nebyly podány žádné nabídky nebo žádosti o účast (Finanční úřad pro Středočeský kraj, 2019).

Podle názoru řídicího orgánu porušil zadavatel základní zásady pro zadávání veřejných zakázek, když zadal veřejnou zakázku v jednacím řízení bez uveřejnění, aniž by byly naplněna výše uvedená podmínka pro jeho použití, na niž se zadavatel odkazoval. V zadávacích podmínkách předchozího zrušeného zjednodušeného podlimitního řízení bylo mimo jiné požadováno prokázání základní a profesní způsobilosti a technické kvalifikace. Nicméně v zadávacích podmínkách navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění požadavek zadavatele na prokázání profesní způsobilosti a technické kvalifikace uveden nebyl. Zadavatel vyžadoval prokázání pouze základní způsobilosti. V případě, že by zadávací podmínky původního zjednodušeného podlimitního řízení odpovídaly provedené změně (tedy neobsahovaly požadavek na prokázání profesní způsobilosti a technické kvalifikace), mohlo by dojít k podstatnému rozšíření okruhu potenciálních dodavatelů, což je podle rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vodítkem pro identifikaci

podstatné změny zadávacích podmínek (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Výše popsané nedodržení podmínek pro použití jednacím řízení bez uveřejnění bylo řídicím orgánem v rámci ex-post kontroly veřejné zakázky označeno jako nesrovnalost, jehož závažnost odpovídá finanční opravě se sazbou 25 % z částky použité na financování této veřejné zakázky. Nicméně v rámci připomínkového řízení k výsledku kontroly bylo částečně vyhověno žádosti příjemce dotace o snížení této sankce. Výsledná sankce za tuto nesrovnalost tak činila 10 % (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Druhým porušení zákona o zadávání veřejných zakázek v průběhu zadání veřejné zakázky „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie (2.vyhlášení)“ bylo nedodržení postupu stanoveného v § 122 odst. 3 zákona. Zadavatel totiž uzavřel smlouvu s vybraným dodavatelem, který nejen, že nesplnil před podpisem smlouvy povinnost předložit originály nebo úředně ověřené kopie dokladů prokazujících splnění kvalifikace, ale také vůbec neprokázal splnění kvalifikace, neboť tyto doklady nebyly v rámci zadávacího řízení dodavatelem vůbec předloženy ani jako kopie v rámci nabídky.

Řídicí orgán v rámci kontroly zjistil, že zadavatel nevyžadoval předložení těchto dokumentů od vybraného dodavatele, ačkoliv v zadávacích podmínkách požadoval prokázání základní způsobilosti. Ve výzvě zaslané zadavatelem dodavateli v souladu s ust. § 122 odst. 3 zákona, jejíž obsahem byla žádost o předložení dokladů o skutečných majitelích dodavatele, zadavatel uvedl, že má originály či ověřené kopie dokladů o kvalifikaci dodavatele k dispozici z jiné veřejné zakázky „SUSEN – Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“ a z tohoto důvodu je není třeba předkládat, což řídicí orgán označil za postup nezákonný a za toto pochybení stanovil odvod ve výši 10 % z částky použité na financování předmětné veřejné zakázky (Finanční úřad pro Středočeský kraj, 2019).

Následně v rámci připomínkového řízení k oznámení výsledku ex-post kontroly příjemce dotace namítal, že se výše popsaného porušení zákona o zadávání veřejných zakázek nedopustil, neboť vycházel z informací uvedených v komentáři k zákonu, kde bylo jednoznačně uvedeno, že je možné využít i doklady, které zadavatel od uchazeče měl již z předchozích zadávacích řízení. S tímto tvrzením řídicí orgán v rámci vyjádření k připomínkovému řízení částečně souhlasil, nicméně dále uvedl, že tuto interpretační nejasnost dotčeného ustanovení zákona není v daném případě nutné dále rozebírat, neboť

zadavatel argumentoval tím, že má k dispozici doklady o základní způsobilosti z nedávného zadávacího řízení s názvem „Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“.

V tomto zadávacím řízení však bylo řídicím orgánem v rámci ex-post kontroly rovněž zjištěno porušení v souvislosti s prokázáním základní způsobilosti dodavatele spočívající v tom, že vybraný dodavatel neprokázal beztretnost svého jednatele, a tedy nesplnil základní způsobilost.

Přestože řídicí orgán připomínám zadavatele k tomuto pochybení v zakázce „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie (2.vyhlášení)“ nevyhověl, rozhodl o snížení finanční opravy na 5 %, neboť v jiných veřejných zakázkách u obdobného pochybení stanovil tuto nejnižší možnou sazbu finanční opravy.

Posledním a nejzávažnějším porušením zákona o zadávání veřejných zakázek při zadání zakázky „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie (2.vyhlášení)“ bylo již výše u zakázky „SUSEN - Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“ zmíněné porušení ustanovení § 24 zákona a zadání zakázky v podlimitním režimu, přestože zadavatel měl povinnost předpokládané hodnoty obou zakázek sečíst a zadávat je v nadlimitním režimu. Finanční oprava za tuto nesrovnalost byla stanovena se sazbou 25 % z finančních prostředků poskytnutých v souvislosti s touto veřejnou zakázkou (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Vzhledem k tomu, že sankci za pochybení při zadání veřejné zakázky již řídicí orgán nemohl finančně vypořádat, neboť kontrola zakázky i připomínkové řízení proběhlo ex-post po ukončení projektu, bylo řídicím orgánem Finančnímu úřadu pro Středočeský kraj zasláno podezření na porušení rozpočtové kázně. Finanční úřad následně přezkoumal tento podnět včetně veškeré dokumentace a v souladu s informacemi poskytnutými řídicím orgánem rozhodl, o tom, že při zadání veřejné zakázky došlo porušení rozpočtové kázně a stanovil odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši 404 508,89 Kč (Finanční úřad pro Středočeský kraj, 2019).

Tato částka tedy odpovídám nezpůsobilým výdajům projektu za porušení zákona o zadávání veřejných zakázek při zadání zakázky „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie (2.vyhlášení)“.

4.5.5 Veřejná zakázka „SUSEN – Tvrdoměř“

Veřejná zakázka „SUSEN – Tvrdoměř“ nebyla zadávána přímo společností Centrum výzkumu Řež s.r.o., ale Západočeskou univerzitou v Plzni (ZČU), která byla partnerem v rámci projektu. V rámci ex-post kontroly veřejné zakázky bylo řídicím orgánem zadavateli (ZČU) vytykáno, že nedodržel postup stanovený v § 122 odst. 3 až 5 zákona, když nevyloučil účastníka zadávacího řízení z důvodu nepředložení dokladů o skutečném majiteli dodavatele v souladu s ustanovením § 104 odst. 2 písm. b) zákona (v době zpracování této práce byla již tato povinnost zákonodárci přesunuta do § 122 odst. 5 zákona v rámci novely zákona o zadávání veřejných zakázek) a následně s tímto účastníkem uzavřel smlouvu. V průběhu zadávacího řízení dodavatel Struers GmbH předložil na výzvu zadavatele identifikační údaje osob, které jsou dle vybraného dodavatele jeho skutečnými majiteli (čestné prohlášení o jménech skutečných majitelů a výpis z obchodního rejstříku), ale podle názoru řídicího orgánu dodavatel nepředložil doklady, z nichž vyplývá vztah uvedených osob k dodavateli, což je rovněž požadavek zákona a zároveň ani neuvedl, z jakého důvodu je předložit nemůže. Zadavatel nepožadoval doplnění předložených dokumentů, na což měl právo podle § 46 odst. 1 zákona a následně uzavřel smlouvu s vybraným dodavatelem. Dopad uvedeného pochybení na způsobilost výdajů odpovídá sníženému odvodu (finanční opravě) ve výši 5 % z částky dotace, která byla použita na financování předmětné veřejné zakázky.

V rámci připomínkového řízení k výsledku ex-post kontroly příjemce dotace (jednající za partnera projektu a zadavatele dané zakázky ZČU) uvedl, že v daném případě nebylo možné s ohledem na složitou vlastnickou strukturu dodavatele určit skutečného majitele vybraného dodavatele dle ustanovení § 4 odst. 4 písm. a) bodu 1-3 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, a z toho důvodu vybraný dodavatel zadavateli sdělil jména osob jednajících za dodavatele (jednatele a prokuristy) a výpis z obchodního rejstříku.

V rámci připomínkového řízení řídicí orgán žádosti příjemce dotace o prominutí sankce za tuto nesrovnalost nevyhověl. Ta tedy odpovídala původně určené sazbě finanční opravy ve výši 5 % z částky dotace, která byla použita na financování předmětné veřejné zakázky (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Tuto finanční opravu již nebylo možné vypořádat v rámci projektu, a proto řídicí orgán zaslal Finančnímu úřadu pro Středočeský kraj podezření na porušení rozpočtové kázně. Finanční úřad posoudil poskytnuté podklady a k názoru řídicího orgánu se nepřiklonil, neboť

podle jeho názoru u vybraného dodavatele Struers GmbH opravdu nelze určit jeho skutečného majitele. Společnost Roper Technologies, Inc., která je vlastníkem Struers GmbH, je velká americká průmyslová společnost, která působí celosvětově a své výrobky poskytuje zákazníkům ve více než 100 zemích. Zaměřením společnosti jsou průmyslové technologie, technologie rádiových frekvencí, vědecké a průmyslové zobrazování a energetické systémy a řízení. Finanční úřad uvedl, že u této společnosti nepředpokládá střet zájmů dle ustanovení § 44 zákona (Finanční úřad pro Středočeský kraj, 2019).

Smyslem prokazování vlastnické struktury a skutečného majitele před podpisem smlouvy na veřejnou zakázku je snaha o eliminaci situací, v nichž by zakázku získal subjekt skrytý za složitou a málo průhlednou vlastnickou strukturu, jenž by případně mohl být ve střetu zájmu ve smyslu ustanovení § 44 zákona (Dvořák a kol., 2017).

Finanční úřad ve svém stanovisku k podezření na porušení rozpočtové kázně uvedl, že vybraný dodavatel Struers GmbH v čestném prohlášení sdělil zadavateli, že skutečného majitele není schopen určit a že za skutečného majitele v souladu se zákonem č. 253/2008 Sb. (tedy fyzickou osobu, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv) považuje dvě osoby, tj. výkonného ředitele, který je jednatelem a finančního ředitele zastávajícího funkci prokuristy společnosti. Jako doklad k prokázání vztahu těchto osob k dodavateli Struers GmbH byl předložen výpis z obchodního rejstříku. Na základě posouzení všech předložených podkladů finanční úřad konstatoval, že zadavatel postupoval při výběru dodavatele v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek a vzhledem k tomu nelze konstatovat, že v daném případě došlo k porušení rozpočtové kázně, jak navrhoval ve svém podnětu řídicí orgán operačního programu (Finanční úřad pro Středočeský kraj, 2019).

Výše nezpůsobilých výdajů projektu v souvislosti s veřejnou zakázkou s názvem „SUSEN – Tvrdoměr“, která byla zadána partnerem projektu tak tak činila 0 Kč, a to i přes dvě rozhodnutí řídicího orgánu s výsledkem, že se jednalo o porušení zákona vedoucí k nesrovnalosti.

4.5.6 Nákup dozimetrů bez výběrového řízení

Při kontrole uznatelnosti výdajů za pořízení dodávek, služeb či stavebních prací se řídicí orgán nezaměřuje pouze na nákupy realizované prostřednictvím veřejných zakázek zadávaných dle zákona o zadávání veřejných zakázek nebo zakázek malého rozsahu, které

má příjemce dotace povinnost provádět v souladu s příručkou pro žadatele a příjemce, ale kontroluje i přímé nákupy realizované prostřednictvím objednávek.

Řídicí orgán v rámci kontrol identifikoval pochybení příjemce dotace při nákupech dozimetrů. Příjemce dotace pro potřeby projektu pořídil přímým nákupem dozimetry za 123 238,50 Kč bez DPH od dodavatele Ing. Petr Šimeček – RDS (faktura z 2.6.2017) a následně další dozimetry od stejného dodavatele v hodnotě 325 345,73 Kč bez DPH (faktura z 21.6.2017). Podle názoru řídicího orgánu měl zadavatel předpokládanou hodnotu obou zamýšlených nákupů sečíst a nákup dozimetrů realizovat prostřednictvím veřejné zakázky malého rozsahu v souladu s postupem popsáním v příručce pro žadatele a příjemce pro nákupy nad 400 000 Kč bez DPH, neboť se jedná o nákupy související věcně, místně i časově.

Postup pro posouzení souvisejících nákupů byl popsán již v kapitole 4.5.3 diplomové práce. V tomto případě se jednalo o nákupy provedené v jednom měsíci, tedy časově související. Místní souvislost obou nákupů je rovněž nesporná, neboť dozimetry byly dodány do sídla zadavatele. Věcná souvislost byla podle řídicího orgánu prokázána tím, že se jednalo o dodávky zboží obdobného druhu, tj. osobní dozimetry měřící radioaktivní záření, byť se jednalo o zařízení měřící jiné druhy záření, nikoliv zařízení stejného typu, a dále tím, že obě dodávky byly pořízeny od stejného dodavatele, což řídicí orgán ve výsledku kontroly označil jako stěžejní při posuzování věcné souvislosti v daném případě (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Za výše popsané pochybení stanovil poskytovatel dotace finanční opravu se sazbou 100 % částky dotace použité na financování těchto nákupů dozimetrů. Vzhledem k tomu, že se jednalo o nákupy provedené v posledním měsíci realizační fáze projektu financovaného ex-ante, nemohl na toto pochybení zakládající nesrovnalost řídicí orgán žádným způsobem reagovat. Z toho důvodu bylo zasláno podezření na porušení rozpočtové kázně na místně příslušný finanční úřad.

Finanční úřad pro Středočeský kraj se závěry řídicího orgánu souhlasil a vyměřil odvod za porušení rozpočtové kázně v celkové výši 505 105,83 Kč (sazba finanční opravy 100 %). Tato částka tedy odpovídá nezpůsobilým výdajům projektu identifikovaným v souvislosti s chybně realizovaným nákup osobních dozimetrů (Finanční úřad pro Středočeský kraj, 2018).

4.6 Nezpůsobilé výdaje projektu a výše sankcí

Projekt „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ realizovaný od 1.1.2016 do 30.6.2017 společností Centrum výzkumu Řež s.r.o. byl z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání podpořen celkovou částkou 697 687 936,- Kč a dohromady s výší dotace poskytnuté v rámci 1. fáze projektu financované z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace tak byla výstavba centra pro výzkum jaderné energetiky podpořena 2,7 mld. Kč

V první řadě je potřeba konstatovat, že žádný projekt podobného rozsahu se nevyhne tomu, aby poskytovatel dotace označil některé z výdajů projektu jako nezpůsobilé. Může se jednat o výdaje v následujících oblastech: mzdy, provozní výdaje, pracovní cesty, drobné nákupy, investiční nákupy a další. V projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ byly identifikovány nezpůsobilé výdaje v různých oblastech, ale vzhledem k tomu, že velká část z nich byla řešena jako porušení rozpočtové kázně v rámci správního řízení vedeného Finančním úřadem pro Středočeský kraj, není z podkladů zajištěných pro zpracování této diplomové práce (která se zaměřuje primárně na veřejné zakázky) možné vyčíslit celkovou částku nezpůsobilých výdajů projektu.

Nezpůsobilé výdaje tohoto projektu, které vznikly v důsledku pochybení při zadávání veřejných zakázek, byly vyčísleny na 3 107 549,- Kč, což činí 0,45 % z celkové částky dotace poskytnuté společnosti Centrum výzkumu Řež s.r.o. na realizaci projektu. Je nutné upozornit, že tyto částky jsou vypočteny z částek vyplacených poskytovatelem dotace v souvislosti s financováním těchto zakázek, a jsou v nich zahrnuty i nepřímé výdaje projektu na úhradu části daně z přidané hodnoty.

Do vypočtené částky jsou zahrnuty i nezpůsobilé výdaje vyplývající z několika dalších veřejných zakázek zadávaných společností Centrum výzkumu Řež s.r.o. v rámci projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“, které v kapitole 4.5 nejsou zmiňovány, neboť k nim nebyl zajištěn dostatek podkladů, případně se jednalo o stejné pochybení jako v zakázkách v této diplomové práci podrobně zkoumaných, tudíž nebylo nutné je podrobněji popisovat. Jejich hodnota dosáhla výše 132 386,51 Kč.

Částky odpovídající nezpůsobilým výdajům projektu, které nejsou vypořádány v rámci plateb příjemci dotace v průběhu projektu a dále jsou řešeny místně příslušným finančním úřadem jako porušení rozpočtové kázně, má příjemce dotace povinnost vrátit. Projekt „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ byl financován z 85 % z Evropského fondu pro regionální rozvoj a z 15 % ze státního rozpočtu České republiky. V projektu byla

stanovena spoluúčast příjemce dotace ve výši 5 %. Částky v této práci uvedené jako nezpůsobilé výdaje projektu již jsou o tuto spoluúčast poníženy a odpovídají tedy pouze veřejným zdrojům poskytnutým na realizaci projektu.

Konkrétní výši finančních prostředků, které je povinen příjemce dotace vrátit vyčíslí místně příslušný finanční úřad s ohledem na výši podpory z různých zdrojů. Část z nezpůsobilých výdajů je příjemce dotace povinen vrátit do státního rozpočtu a část na účet tzv. Národního fondu, kde jsou sdružovány finanční prostředky, které Evropská komise poskytuje na financování projektů podpořených z Evropských investičních a strukturálních fondů prostřednictvím operačních programů.

Národní fond je součástí Ministerstva financí (konkrétně se jedná o odbor 55 – Národní fond) a plní funkci Platebního a certifikačního orgánu, který je zodpovědný za finanční řízení prostředků poskytnutých České republice z rozpočtu Evropské unie (Ministerstvo financí, 2019).

Z nezpůsobilých výdajů projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ ve výši 3 107 549,- Kč, které vznikly v důsledku pochybení při zadávání veřejných zakázek, měl příjemce dotace povinnost vrátit přibližně 2 641 416 Kč na účet Národního fondu a zbývajících 466 132 Kč do státního rozpočtu.

Finanční prostředky vrácené do Národního fondu mohou být řídicím orgánem daného operačního programu opět alokovány na další výzvy odpovídající cílům tohoto programu a tím finanční prostředky opětovně využít. To však není možné v případě, že finanční prostředky jsou do Národního fondu vráceny krátce před datem ukončení možnosti čerpání z programového období (pro období 2014 – 2020 je tímto datem 31.12.2023) a řídicí orgán operačního programu již nestihne prostředky vyčerpat. Nezpůsobilé výdaje projektu, které jsou popisovány v této diplomové práci, byly vráceny v průběhu let 2018 a 2019, tudíž ještě bylo možné jejich využití pro jiné projekty financované z Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání.

Aktuální stav čerpání programového období 2014 – 2020 byl v květnu 2020 uveden Ministerstvem pro místní rozvoj. Do 31.5.2020 byly vydány právní akty o poskytnutí / převodu podpory v celkové výši 542,6 mld. Kč, což činilo 85,3 % celkové alokace programového období. V rámci Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání dosáhla tato hodnota 97,4 % celkové alokace pro tento program, což je při porovnání s výše uvedenou průměrnou hodnotou ze všech operačních programů velmi dobrý výsledek. Při

pohledu na další parametr, který slouží k posouzení úspěšnosti dosavadního čerpání programového období, na procento finančních prostředků proplacených v žádostech o platbu (k 31.5.2020), tak v rámci Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání tento parametr činil 67,1 %. V tomto případě se jedná se o částky, které byly příjemcům dotací k tomuto datu již vyplaceny včetně prostředků poskytnutých ex-ante (tedy předem), které musí být ještě vyúčtovány příjemcem dotace po jejich využití na realizaci projektu a následně zkontrolovány řídicím orgánem a auditním orgánem. Opět tato hodnota 67,5 % celkových alokovaných prostředků u Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání byla oproti průměrné hodnotě vyplývající ze všech operačních programů (50 %) vysoce nadprůměrná (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020).

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že čerpání Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání probíhá poměrně dobře a dá se předpokládat, že většina prostředků alokovaných na tento program bude vyčerpána, a to včetně nezpůsobilých výdajů z projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ vrácených do Národního fondu.

Ke dni odevzdání této diplomové práce stále probíhaly čtyři výzvy k podání žádosti o podporu z Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání, jejichž dosud nevyčerpaná alokace činila cca 4,4 mld. Kč (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2021).

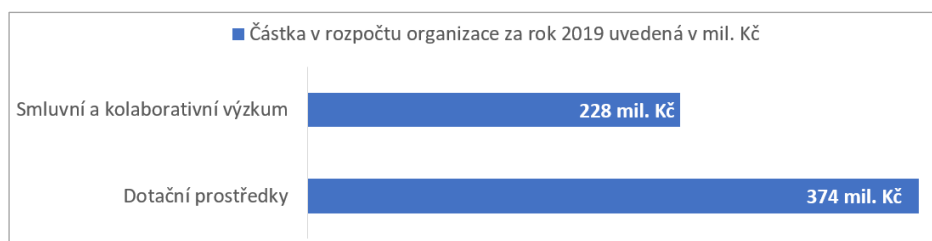

5 Výsledky a diskuse

5.1 Výsledky

Bylo zjištěno, že příjmy společnosti Centrum výzkumu Řež s.r.o. za rok 2019 přibližně z 62 % pocházely z veřejných (dotačních) zdrojů a zbývajících 38 % tvořily příjmy získané z kolaborativního a smluvního výzkumu. Výše příjmů je v absolutních částkách uvedena v grafu č. 1.

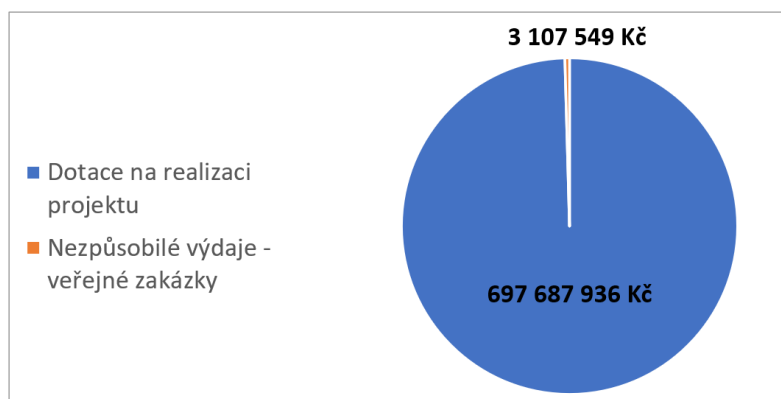
Graf 1 Složení příjmů společnosti Centrum výzkumu Řež s.r.o. za rok 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle výroční zprávy (Centrum výzkumu Řež s.r.o., 2020)

Nezpůsobilé výdaje projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ realizovaného v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, které vznikly v důsledku pochybení při zadávání veřejných zakázek, byly vyčísleny na 3 107 549,- Kč, což činí 0,45 % z celkové částky dotace poskytnuté společnosti Centrum výzkumu Řež s.r.o. na realizaci projektu, která byla ve výši 697 687 936,- Kč.

Graf 2 Výše nezpůsobilých výdajů – pochybení ve veřejných zakázkách

Zdroj: vlastní zpracování dle provedeného výzkumu

Veřejné zakázky související s realizací projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ při jejichž zadání se společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. dopustila porušení zákona o zadávání veřejných zakázek nebo podmínek uvedených v rozhodnutí o poskytnutí dotace jsou včetně výše sankcí stanovených řídicím orgánem operačního programu uvedeny v tabulce č. 1. V případě, že se zadavatel v dané veřejné zakázce dopustil více pochybení, odpovídá uvedená sazba finanční opravy tomu nejzávažnějšímu z nich, neboť dle něj byly vyčísleny nezpůsobilé výdaje.

Tabulka 1 Výše nezpůsobilých výdajů v jednotlivých zakázkách

Veřejná zakázka	Druh zadávacího řízení	Sazba finanční opravy	Nezpůsobilé výdaje
„SUSEN - Komponenty pro linku ETL“	Otevřené řízení	25 % smlouva + 100 % dodatek	1 841 060,70 Kč
„SUSEN - Laboratorní vybavení“	Zjednodušené podlimitní řízení	10 % část 1 5 % část 2	11 070,81 Kč
„SUSEN - Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“	Zjednodušené podlimitní řízení	25 %	213 417,26 Kč
„SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie“	Jednací řízení bez uveřejnění	25 %	404 508,89 Kč
„SUSEN – Tvrdoměr“	Zjednodušené podlimitní řízení	0 %	0 Kč
Nákup dozimetřů	Přímý nákup bez výběrového řízení	100 %	505 105,83 Kč
Další zakázky, v nichž došlo k pochybení neuvedené v DP	Přímé nákupy, otevřené řízení	25 % nebo 5 %	132 386,51 Kč
Celkem			3 107 549,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle provedeného výzkumu

Z analýzy výše uvedených zakázek a pochybení, kterých se zadavatel při jejich zadání dopustil, vyplývá, že se jednalo o šest druhů pochybení, které měly za následek vznik nezpůsobilých výdajů projektu. V níže uvedeném grafu č. 3 je zobrazena výše maximální sankce, která byla zadavateli za daný typ porušení zákona či rozhodnutí o poskytnutí dotace vyměřena řídicím orgánem Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. S ohledem na uvedenou výši sankcí je zřejmé, že nejzávažnějším typem porušení, kterého se zadavatel dopustil je nepovolené (účelové) dělení zakázek a z toho plynoucí zadání zakázky v nižším

režimu, než odpovídá součtu předpokládaných hodnot a dále také neoprávněná změna závazku ze smlouvy.

Graf 3 Maximální výše sankcí za daný druh pochybení

Zdroj: vlastní zpracování dle provedeného výzkumu

Z grafu č. 4 četnosti pochybení, kterých se zadavatel dopustil při zadávání veřejných zakázek v rámci projektu, vyplývá, že nejčastěji se jednalo o pochybení při kontrole kvalifikace dodavatele a dokladů předkládaných před podpisem smlouvy na veřejnou zakázku.

Graf 4 Četnost pochybení

Zdroj: vlastní zpracování dle provedeného výzkumu

Celkově nejzávažnějším problémem zadavatele bylo nepovolené dělení zakázek, kterého se zadavatel dopustil také několikrát (3x), přičemž při pohledu na graf č. 3 s výší sankcí je vidět, že sankce za tento druh pochybení stanovená řídicím orgánem byla v některém z případů dokonce 100 % částky použité na financování veřejné zakázky.

Neuveřejnění dokumentů v zákonných lhůtách

První kategorií identifikovaných pochybení jsou porušení zákonných povinností při uveřejňování dokumentů a informací o zadávacím řízení – např. šlo o neodeslání Oznámení o výsledku zadávacího řízení v zákonem stanovené lhůtě nebo neuveřejnění Písemné zprávy zadavatele v zákonem stanovené lhůtě. Tohoto typu pochybení, jehož důsledkem je porušení zásady transparentnosti, se zadavatel dopustil při zadání veřejné zakázky „SUSEN – Laboratorní vybavení“ a řídicím orgánem za něj byla udělena sankce ve výši 5 % z částky použité na financování veřejné zakázky.

Kvalifikace a doklady před podpisem smlouvy

Druhou kategorií pochybení jsou porušení zákona v souvislosti s prokazováním kvalifikace a skutečných majitelů (dle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu) před podpisem smlouvy, jejichž důsledkem je rovněž jako v předchozí kategorii porušení zásady transparentnosti. Řídicí orgán v několika případech (zadávací řízení zakázek „SUSEN - Komponenty pro linku ETL“, „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie (2.vyhlášení)“, „SUSEN - Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“ a „SUSEN – Tvrdoměr“) zjistil, že zadavatel podepsal s dodavatelem smlouvu na veřejnou zakázku, přestože vybraným dodavatelem nebyly splněny všechny podmínky stanovené zákonem o zadávání veřejných zakázek před podpisem smlouvy. Za pochybení tohoto druhu byla řídicím orgánem ve všech případech udělena sankce ve výši 5 % z částky použité na financování dané veřejné zakázky, nicméně v jednom případě měl místně příslušný finanční úřad odlišný názor a o odvodu za porušení rozpočtové kázně v souvislosti s pochybením nerozhodl.

Podstatná změna podmínek ve lhůtě pro podání nabídek

Dalším identifikovaným pochybením je neprodloužení lhůty pro podání nabídek v zadávacím řízení veřejné zakázky „SUSEN – Laboratorní vybavení“ po provedení úpravy zadávacích podmínek v průběhu lhůty pro podání nabídek. Zadavatel v průběhu lhůty pro podání nabídek u některých poptávaných položek doplnil rozměry požadovaných výrobků, které v původních zadávacích podmínkách nebyly uvedeny. U dalších položek zadavatel připustil dodání výrobku i z jiného materiálu a plošně pro všechny položky připustil odchylku od každého rozměru uvedeného v zadávacích podmínkách. Podle řídicího orgánu

tento postup zadavatele mohl podstatně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky a byla za něj stanovena sankce ve výši 10 % z částky použité na financování veřejné zakázky.

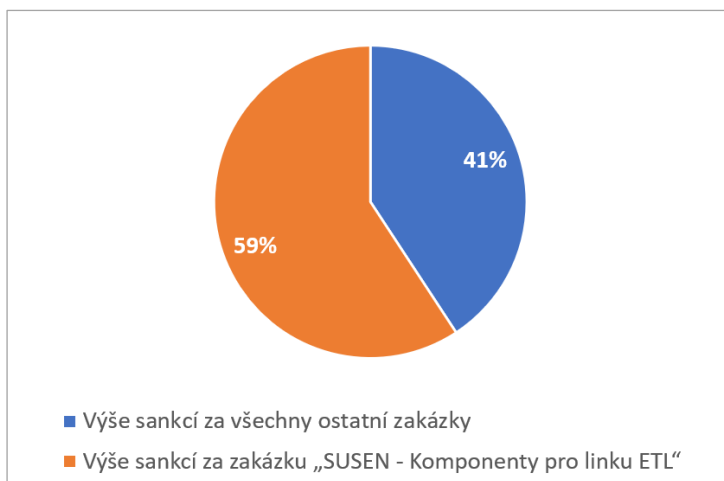
Neoprávněné použití jednacího řízení bez uveřejnění

Při zadání veřejné zakázky „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie (2.vyhlášení)“ se zadavatel dopustil porušení zákona o zadávání veřejných zakázek spočívající v tom, že zakázku zadal v jednacím řízení bez uveřejnění, aniž by splňoval zákonné podmínky pro jeho použití, za což řídicí orgán zadavateli udělil sankci ve výši 10 % z částky použité na financování veřejné zakázky. V tomto případě se jedná rovněž o velmi závažné porušení zákona, za nějž může být zadavateli uložena sankce ve výši až 100 % a je potřeba systémově zajistit, aby k tomuto pochybení ve zkoumané organizaci v budoucnu již nedocházelo.

Neoprávněná změna závazku ze smlouvy

Sankce udělená za (podle názoru řídicího orgánu) neoprávněně uzavřený dodatek ke smlouvě na část 2 veřejné zakázky „SUSEN - Komponenty pro linku ETL“, měla za následek 59 % všech nezpůsobilých výdajů projektu vzniklých v důsledku pochybení při zadávání veřejných zakázek, což znázorňuje graf č. 5.

Graf 5 Nezpůsobilé výdaje "SUSEN - Komponenty pro linku ETL"

Zdroj: vlastní zpracování dle provedeného výzkumu

Za toto pochybení byla řídicím orgánem stanovena sankce ve výši 100 % částky použité k financování neoprávněně uzavřeného dodatku a 25 % z částky použité k financování plnění vyplývajícího z původní smlouvy na veřejnou zakázku.

Nepovolené dělení zakázek

Posledním a nejzávažnějším druhem pochybení je nepovolené (účelové) dělení veřejných zakázek a z toho plynoucí zadání zakázky v nižším režimu, než odpovídá součtu předpokládaných hodnot všech plnění, které lze označit za funkční celek a které jsou zadávány v časové souvislosti. V případě veřejných zakázek na věcně obdobná plnění zadávána v místní a časové souvislosti „SUSEN - Nikl a niklové slitiny pro upgrade linky FERDA“ a „SUSEN - Niklové slitiny pro vybavení Elektrochemie (2.vyhlášení)“ byly obě zadávací řízení realizovány v podlimitním režimu, přestože jejich souhrnná předpokládaná hodnota dosahovala výše odpovídající nadlimitní veřejné zakázce. Vzhledem k tomu, že realizací zjednodušeného podlimitního řízení v případě obou zakázek byla dodržena určitá míra zveřejnění, resp. nejednalo se o přímé zadání bez jakékoliv veřejné zakázky, určil řídicí orgán sankci ve výši 25 % z částky použité na financování veřejné zakázky. Naopak za pořízení dozimetru prostřednictvím objednávek bez veřejné zakázky stanovil řídicí orgán sankci ve výši 100 %, neboť v tomto případě měl zadavatel rovněž sečíst předpokládané hodnoty nákupů, které v souhrnné výši přesáhly hranici 400 000,- Kč bez DPH, což byla v rámci realizovaného projektu hranice pro zadání veřejné zakázky malého rozsahu.

5.2 Diskuse

Stěžejními výsledky této diplomové práce je identifikace šesti druhů pochybení, kterých se zadavatel Centrum výzkumu Řež s.r.o. dopustil při zadávání veřejných zakázek v rámci realizací projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“. Jsou jimi neuveřejnění dokumentů v zákonných lhůtách; pochybení v oblasti kvalifikace a dokladů před podpisem smlouvy; podstatná změna podmínek ve lhůtě pro podání nabídek; neoprávněné použití jednacního řízení bez uveřejnění; neoprávněná změna závazku ze smlouvy a nepovolené dělení zakázek.

Téma nejčastějších porušení legislativy při zadávání veřejných zakázek zmiňovali ve svém článku Hryhorij Kaletnik a Nataliya Zdyrko. Z výsledků jejich výzkumu zaměřeného na veřejné zakázky na Ukrajině v roce 2018 vyplývá, že zdaleka nejčastějším porušením

bylo nedodržení postupu uveřejnění informací o zadávacím řízení (38,7 % všech zjištěných pochybení). Na druhém místě mezi identifikovanými pochybeními bylo nevyhloučení účastníka zadávacího řízení, který nesplnil podmínky zadávací dokumentace (11,3 % zjištěných pochybení). Dalšími významnými druhy porušení bylo nedodržení postupu pro stanovení předmětu zakázky a uzavření smlouvy s dodavatelem bez použití zadávacího řízení (Kaletnik, Zdyrko, 2019).

Porovnání výsledků, ke kterým dospěli autoři výše zmiňovaného výzkumu, s výsledky této diplomové práce ukazuje zajímavou skutečnost, že v obou případech spadá mezi identifikovaná pochybení oblast dokumentů předkládaných v rámci zadávacího řízení a s tím spojené nevyhloučení dodavatele, který nesplnil zadávací podmínky a dále porušení uveřejňovacích povinností ve veřejných zakázkách. Nicméně další druhy zjištěných pochybení se odlišují od těch, které byly identifikovány v diplomové práci. Rozdílnost těchto dalších dílčích výsledků vyplývá zejména z rozdílnosti zkoumaných vzorků. Tato práce se zabývala pouze veřejnými zakázkami zadávanými v rámci jednoho projektu a Kaletnik a Zdyrko posuzovali obecně zakázky zadávané různými zadavateli na Ukrajině v roce 2018 s tím, že analyzovali výsledky poskytnuté národními kontrolními orgány. Dalším faktorem, který má vliv na rozdílnost výsledků je odlišnost legislativy, která je stanovena na národní úrovni, a je zřejmé, že jiné legislativní požadavky vedou k jinému druhu pochybení. Pro příklad lze uvést, že mezi nejčastějšími pochybeními, které identifikovali Kaletnik a Zdyrko, je nepodepsání dokumentů v průběhu zadávacího řízení elektronickým podpisem, přičemž české předpisy žádný takový požadavek vůbec neobsahují (Kaletnik, Zdyrko, 2019).

Dalším odborným textem, který se svým zaměřením částečně shoduje s tématem této diplomové práce pochází od autorů Tadeusz A. Grzeszczyk a Blazej Czajkowski. Ve svém článku, který se zaměřuje na projekty realizované v Polsku a financované z operačních programů, autoři zmiňují nejdůležitější oblasti, na něž se zadavatelé mají při realizaci zadávacích řízení zaměřit, aby se vyhnuli sankcím od poskytovatele dotace za případné pochybení (Grzeszczyk, Czajkowski, 2016).

Prvním zkoumaným problémem je nutnost správně stanovit předpokládanou hodnotu zakázky, neboť nesprávně stanovená hodnota zakázky může vést k realizaci veřejné zakázky v jiném režimu, přičemž v takovém případě existuje podle autorů možnost, že zadavatel bude nucen část nebo případně celou zakázku financovat z vlastních prostředků z důvodu

sankce. Uvedené zjištění odpovídá druhu pochybení, který byl ve výsledcích této práce označen jako nepovolené dělení zakázek, vedoucímu právě k výše popisované situaci a obdržení sankce od poskytovatele dotace. Autoři považují správné stanovení předpokládané hodnoty za velmi důležitou záležitost, což rovněž odpovídá výsledkům této diplomové práce, která nepovolené (účelové) dělení zakázek označuje za nejzávažnější pochybení, kterého se dopustil zadavatel Centrum výzkumu Řež s.r.o. při zadávání veřejných zakázek v rámci realizací projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“. (Grzeszczyk, Czajkowski, 2016).

Dalšími potenciálními problémy jsou podle citovaného příspěvku: stanovení předmětu zakázky nediskriminačním způsobem; správné nastavení kvalifikace v souladu se zvoleným druhem zadávacího řízení; jednoznačné stanovení hodnotících kritérií a nutnost vyloučit subjekt, který je ve vztahu k zadavateli ve střetu zájmů. Ke každé zmiňované rizikové oblasti autoři uvádějí příklad a výši sankce za dané pochybení (Grzeszczyk, Czajkowski, 2016).

Ani jedno z těchto dalších uváděných pochybení neodpovídá výsledkům diplomové práce, přičemž v tomto případě není zásadním faktorem rozdílná legislativa, neboť pravidla pro zadávání veřejných zakázek v České republice i v Polsku vychází ze závazné směrnice určené Evropskou unií a veškeré základní principy zadávání veřejných zakázek v obou zemích jsou shodné. Při pohledu na zkoumaný vzorek veřejných zakázek jakožto další faktor, který by mohl mít vliv na výsledky výzkumu, je nutné zmínit, že autoři Grzeszczyk a Czajkowski neuvádějí počet veřejných zakázek, na jejichž základě došli k závěrům uvedeným v jejich příspěvku ani konkrétní zadavatele či projekty, tudíž nelze zkoumaný vzorek porovnat oproti této diplomové práci (Grzeszczyk, Czajkowski, 2016).

Negativem výsledků diplomové práce je fakt, že bez porovnání výše nezpůsobilých výdajů vzniklých v důsledku pochybení při zadávání veřejných zakázek oproti jinému obdobnému projektu, není možné zhodnotit, zda byl realizátor projektu (resp. zadavatel zakázek v rámci projektu) v oblasti zadávání veřejných zakázek úspěšnější než jiné subjekty realizující obdobný projekt či nikoliv. Jistě by se jednalo o přínosné srovnání, nicméně vytipované zdroje informací o nezpůsobilých výdajích jiných projektů podobného rozsahu nebyly schopny poskytnout dostatečné údaje, což omezilo možnost interpretovat dosažené výsledky v porovnání s jiným projektem, resp. zadavatelem.

Autor práce si je vědom, že nelze žádné z výsledků zobecňovat na jiné zadavatele nebo celkově na operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, neboť vzorek veřejných zakázek zkoumaných v rámci této diplomové práce spadl pouze do jednoho projektu.

6 Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo identifikovat pochybení, kterých se výzkumná organizace působící v oblasti jaderné energetiky Centrum výzkumu Řež s.r.o. dopustila při zadávání veřejných zakázek, vyčíslit výši nezpůsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s těmito pochybeními v rámci projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ financovaného z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a tím identifikovat úniky z operačního programu a dále s využitím zjištěných informací formulovat návrhy na úpravu interních procesů, které by zkoumané organizaci umožnily předejít pochybením při zadávání veřejných zakázek.

Bylo zjištěno, že příjmy společnosti Centrum výzkumu Řež s.r.o. za rok 2019 přibližně z 62 % (374 mil. Kč) pocházely z veřejných zdrojů a zbývajících 38 % (228 mil Kč) tvořily příjmy získané z kolaborativního a smluvního výzkumu, z čehož vyplývá poměrně výrazná závislost společnosti na dotačních zdrojích, a tedy i významnost zadávání veřejných zakázek pro organizaci. V důsledku pochybení, kterých se společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. dopustila při zadávání veřejných zakázek pro potřeby projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“, došlo k nezpůsobilým výdajům projektu ve výši 3 107 549,- Kč, což činí 0,45 % z částky poskytnuté na realizaci projektu. Z výše uvedených nezpůsobilých výdajů připadá 59 % na jedinou zakázku s názvem „SUSEN - Komponenty pro linku ETL“, v níž se zadavatel dopustil porušení zákona o zadávání veřejných zakázek tím, že s dodavatelem uzavřel dodatek, který podstatným způsobem změnil závazek vyplývající z původní smlouvy na veřejnou zakázku, aniž by naplnil podmínky definované v příslušném ustanovení zákona.

Identifikovaná pochybení při zadávání veřejných zakázek byla rozčleněna do šesti kategorií: neuveřejnění dokumentů v zákonných lhůtách; pochybení v oblasti kvalifikace a dokladů před podpisem smlouvy; podstatná změna podmínek ve lhůtě pro podání nabídek; neoprávněné použití jednacního řízení bez uveřejnění; neoprávněná změna závazku ze smlouvy a nepovolené (účelové) dělení zakázek. Bylo zjištěno, že v několika zakázkách se zadavatel dopustil více různých porušení zákona o zadávání veřejných zakázek nebo rozhodnutí o poskytnutí dotace současně. Jako nejzávažnější z identifikovaných pochybení bylo vzhledem k jeho četnosti a sazbě obdržené sankce označeno poslední ze zmíněných, tedy nepovolené dělení zakázek. Nejčastěji (4 případy) se zadavatel dopustil pochybení v oblasti kontroly kvalifikace dodavatele a dokladů předkládaných před podpisem smlouvy

na veřejnou zakázku. Dalším druhem pochybení, k němuž došlo více než jednou, bylo nepovolené, a tedy účelové dělení zakázek (3 případy) a s tím spojené zadání zakázky v mírnějším režimu.

Ve dvou veřejných zakázkách vyměřil poskytovatel dotace maximální možnou sankci za pochybení, která odpovídá 100 % částky použité na financování dané veřejné zakázky. Prvním z těchto pochybení bylo nepovolené dělení zakázek a dalším neoprávněná změna závazku ze smlouvy vyplývajícího ze smlouvy na veřejnou zakázku, tedy uzavření dodatku. Co se týče ostatních kategorií identifikovaných pochybení, tak maximální výše udělené sankce byla následující: za neoprávněné použití jednacímho řízení bez uveřejnění 10 %, za podstatnou změnu podmínek ve lhůtě pro podání nabídek 10 %, za neuveřejnění dokumentů v zákonných lhůtách 5 % a za pochybení v oblasti kvalifikace a dokladů před podpisem smlouvy 5 %.

V návaznosti na dosažené výsledky bylo navrženo pět doporučení, která v případě jejich využití v praxi mají potenciál minimalizovat riziko, že se zadavatel při zadávání veřejných zakázek opětovně dopustí stejného či obdobného pochybení vedoucímu ke vzniku nezpůsobilých výdajů při čerpání finančních prostředků z dotačních zdrojů.

První doporučení na úpravu interních procesů ve zkoumané organizaci se vztahuje k pochybením v souvislosti s uveřejňováním informací či dokumentů o zadávacím řízení. Povinnosti uveřejňovat v zadávacím řízení veřejné zakázky různé informace a dokumenty jsou včetně příslušných lhůt uvedeny v různých ustanoveních zákona o zadávání veřejných zakázek. Navíc jsou tyto povinnosti v podlimitních a nadlimitních veřejných zakázkách odlišné, a pro méně zkušeného pracovníka zajišťujícího administraci zadávacímho řízení, který všechny postupy nemá zažité několikaletou praxí, může být složité všechny zákonem stanovené lhůty a povinnosti průběžně hlídat. Návrhem pro společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. je vytvořit interní dokument na úrovni pracovní instrukce přidělené povinně všem zaměstnancům na pozici Specialista nákupu, který bude shrnovat všechny uveřejňovací povinnosti vyplývající ze zákona o zadávání veřejných zakázek. V takovém dokumentu by byly uvedeny všechny druhy zadavatelem používaných zadávacích řízení a u každého z nich by byly uvedeny veškeré uveřejňovací povinnosti vztahující se k danému druhu zadávacímho řízení, a to včetně lhůt, do kdy má být povinnost splněna a odkazů na příslušné ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek.

Další oblastí, v níž by zkoumaná organizace měla provést opatření k minimalizaci rizika, že se zadavatel stejného či obdobného porušení zákona znovu dopustí, je kontrola dokumentů, které vybraný dodavatel předkládá zadavateli před podpisem smlouvy. K tomu je nutné zlepšit znalosti zaměstnanců zadavatele zajišťujících administraci zadávacích řízení v organizaci. Vhodné by bylo zajistit pro zaměstnance na pracovní pozici Specialista nákupu odborné školení zaměřené na konkrétní znalosti vztahující se k této oblasti zadávacích řízení. Druhým návrhem v souvislosti s výše uvedeným typem pochybením je zajistit drobnou úpravu interních procesů spočívající ve dvojí kontrole podkladů, které vybraný dodavatel předkládá zadavateli před podpisem smlouvy. Předložené doklady by měl před podpisem smlouvy zkontrolovat nejen pracovník zajišťující administraci zadávacího řízení, ale rovněž někdo z jeho kolegů z oddělení Nákup. K realizaci popsané změny procesů by měl být vedoucím oddělení Nákup vydán interní pokyn k zajištění dvojí kontrolu dokladů s tím, že o provedené kontrole dokladů bude mít pracovník zodpovídající za danou zakázku povinnost vést písemný záznam včetně podpisu obou osob.

Doporučení k tomu, aby se zkoumaná organizace opětovně nedopustila neoprávněného použití jednacího řízení bez uveřejnění, je důkladněji posoudit každý případ zamýšleného použití tohoto druhu zadávacího řízení. Konkrétním návrhem, jak předejít takovému pochybení, je doplnit do směrnice, kterou se řídí veškeré nákupy v organizaci, kapitolu popisující proces posouzení oprávněnosti zamýšleného jednacího řízení bez uveřejnění. Tento proces by spočíval ve stanovení komise posuzující každou takovou situaci, která by se skládala z vedoucího oddělení Nákup, vedoucí Právního oddělení společnosti a zástupce sekce společnosti, která pořízení dodávek, služeb či stavebních prací prostřednictvím jednacího řízení bez uveřejnění iniciovala. Důvod pro použití tohoto speciálního druhu zadávacího řízení by byl předmětem důkladného zkoumání komise s cílem zjistit, zda v daném případě jsou naplněny zákonné důvody pro jeho použití či nikoliv.

Nejzávažnějším identifikovaným pochybením je nepovolené (účelové) dělení zakázek. Doporučením pro zadavatele k minimalizaci rizika, že dojde k opětovnému pochybení tohoto typu je upravit směrnici, kterou se řídí činnost oddělení Nákup a zahrnout do ní kapitolu popisující plánování nákupů. Proces plánování nákupů by spočíval v tom, že do určeného data by všechny sekce společnosti měly povinnost oddělení Nákup předložit plán na pořízení dodávek, služeb i stavebních prací na následující kalendářní rok. Následně by pracovníci oddělení Nákup všechny dílčí plány posoudili, porovnali a identifikovali

rizikové položky, které je nutné při zadání veřejných zakázek považovat za související, přičemž tyto položky by byly předmětem jednání s technickými pracovníky. Na základě posouzení dílčích plánů a následných jednání by oddělení Nákup vyhotovilo souhrnný plán nákupů na následující kalendářní rok.

Zkoumaný projekt „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ byl financován z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, řízeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, který v programovém období 2014 – 2020 kohezní politiky Evropské unie zajišťuje distribuci finančních prostředků přidělených na cíl Posilování výzkumu, technologického vývoje a inovací konečným příjemcům. V případě, že řídicí orgán operačního programu při kontrole projektu zjistí, že část výdajů nebyla vynaložena v souladu s podmínkami vyplývajícími z rozhodnutí o poskytnutí dotace, resp. v případě nákupů prostřednictvím veřejných zakázek v souladu s příslušnou legislativou, kterou je zákon o zadávání veřejných zakázek, označí tyto výdaje za nezpůsobilé. V situaci, kdy je možné nezpůsobilé výdaje projektu vypořádat v rámci probíhajícího projektu, je o výši těchto výdajů ponížena částka, která má být příjemci dotace vyplacena. Pokud to již možné není, např. v situaci, kdy je o nezpůsobilých výdajích rozhodnuto po ukončení realizace projektu, zašle řídicí orgán operačního programu místně příslušnému finančnímu úřadu tzv. podezření na porušení rozpočtové kázně a o případném vrácení finančních prostředků odpovídajících nezpůsobilým výdajům vzniklým v důsledku pochybení příjemce dotace při realizaci projektu rozhoduje finanční úřad. Peněžní prostředky jsou potom vráceny Ministerstvu financí.

Společnost Centrum výzkumu Řež s.r.o. byla při realizaci projektu „Udržitelná energetika (SUSEN) – 2. fáze“ zadavatelem veřejných zakázek, a tedy subjektem, který je povinen při pořizování dodávek, služeb či stavebních prací postupovat podle zákona o zadávání veřejných zakázek, neboť projekt byl podpořen z operačního programu z více než 50 %. Zadáním veřejné zakázky se rozumí uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z níž vyplývá povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce.

Dodavatelem se podle zákona o zadávání veřejných zakázek rozumí osoba, která nabízí poskytnutí dodávek, služeb nebo stavebních prací, případně i více těchto osob nabízejících poskytnutí takového plnění společně. S pojmem dodavatel se pojí ještě dva další základní užívané pojmy. Prvním z nich je účastník zadávacího řízení, za nějž je považován

dodavatel, který participuje na zadávacím řízení a má možnost stát se vybraným dodavatelem. Tím se stane dodavatel z řad účastníků zadávacího řízení, s nímž se zadavatel rozhodl v souladu se zadávacími podmínkami uzavřít smlouvu.

Zákon o zadávání veřejných zakázek rozlišuje tři základní druhy veřejných zakázek podle jejich předmětu, kterými jsou veřejné zakázky na dodávky, na služby a na stavební práce. Správné určení druhu veřejné zakázky je důležitým úkonem zadavatele při přípravě zadávacího řízení, neboť pro zadání jednotlivých druhů veřejných zakázek platí v určitých situacích odlišná pravidla.

K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vede zadávací řízení, což je procesní postup spočívající v aplikaci pravidel definovaných zákonem o zadávání veřejných zakázek, který má zadavatel povinnost při zadání zakázky dodržovat. Aktuálně platná legislativa rozeznává celkem devět druhů zadávacích řízení, přičemž každé z nich má svá procesní pravidla a stanovený postup. Jedná se o zjednodušené podlimitní řízení, otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, řízení se soutěžním dialogem, řízení o inovačním partnerství, koncesní řízení a řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu.

Při zadání každé veřejné zakázky je využíván tzv. profil zadavatele, což je bezplatně a neomezeně dostupná webová stránka, na níž zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám.

Za předpokládanou hodnotu veřejné zakázky je považována předpokládaná výše úplaty pro dodavatele za plnění předmětu veřejné zakázky, která je stanovena zadavatelem k okamžiku zahájení zadávacího řízení. Podle výše předpokládané hodnoty zakázky je určen režim, v němž bude předmětná veřejná zakázka zadána. Zákon o zadávání veřejných zakázek rozlišuje podle předpokládané hodnoty tři různé režimy zakázek: nadlimitní veřejné zakázky, podlimitní veřejné zakázky a zakázky malého rozsahu zadávané mimo režim zákona. V případě, že je předpokládaná hodnota stanovena nesprávně a veřejná zakázka je z toho důvodu zadána v mírnějším režimu, než odpovídá její předpokládané hodnotě, jedná se o závažné porušení zákona o zadávání veřejných zakázek, neboť každý režim stanovuje zadavateli pro zadání zakázky jiná pravidla a povinnosti.

Nedílnou součástí legislativy pro zadávání veřejných zakázek v České republice, resp. ve všech členských státech Evropské unie, jsou základní zásady zadávání veřejných zakázek, k nimž je třeba přihlížet při interpretaci a aplikaci příslušné legislativy. Jedná se o zásady

transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Účelem zásady transparentnosti je, aby veřejná zakázka byla, zejména z pohledu dodavatelů, čitelná a předvídatelná a z pohledu kontrolních orgánů zpětně přezkoumatelná. Aplikace zásady přiměřenosti spočívá zejména v nastavení zadávacích podmínek, které za všech okolností musí být přiměřené charakteru, předmětu a složitosti dané veřejné zakázky, nicméně přiměřené dané situaci musí být rovněž všechny úkony zadavatele v průběhu zadávacího řízení. Zásada rovného zacházení je vykládána tak, že zadavatel má ve všech stádiích zadávacího řízení povinnost se všemi dodavateli zacházet stejně bez zvýhodnění kteréhokoliv z nich, resp. musí zajistit, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně, není-li tato odlišnost objektivně zdůvodněna. Cílem poslední ze základních zásad zadávání veřejných zakázek, a to zásady zákazu diskriminace je zaručit dodavatelům možnost účastnit se zadávacího řízení, pokud jsou objektivně schopni veřejnou zakázku zdárně realizovat. Těmito zásadami jsou zadavatelé povinni se řídit při všech činnostech souvisejících se zadáváním veřejných zakázek, a to i v případech, kdy zadavatel nemá povinnost postupovat v režimu zákona, typicky při zadáváním veřejných zakázek malého rozsahu.

7 Seznam použitých zdrojů

BLAŽKA, Marek. KRAUS, Libor. *Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice – 2020*. COMTES FHT a.s., 2020. ISBN 978-80-906810-6-4.

BLAŽKA, Marek. ŠPERLINK, Karel. *Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice – 2016*. COMTES FHT a.s., 2016. ISBN 978-80-260-9613-9.

Centrum výzkumu Řež s.r.o. *Manuál procesu 07 Nakupování, výběr a hodnocení dodavatelů*. 2019. Dostupné z: interní dokument.

Centrum výzkumu Řež s.r.o. *Tisková zpráva: Výstavba infrastruktury SUSEN ukončena, výzkum pokračuje!* [online]. Poslední revize: 12.09.2017. [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <http://download.cvrez.cz/tiskove_zpravy/2017-09-12_SUSEN.pdf>.

Centrum výzkumu Řež s.r.o. *Výroční zpráva 2019* [online]. 2020. [cit. 2021-02-24]. Dostupné z:

<<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=0f5a529bd9944ad08e2ba94ba1fb4cf5>>.

Centrum výzkumu Řež s.r.o. *Webové stránky* [online]. 2021. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <<http://cvrez.cz/o-spolecnosti/>>.

Centrum výzkumu Řež s.r.o. *Zpráva o čerpání a užití institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace v roce 2018*. 2019. Dostupné z: interní dokument.

ČESKO. *Důvodová zpráva k zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, sněmovní tisk 637/0, část č. 1/4 VI*. Dostupné online z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=637&CT1=0>>.

ČESKO. *Zákon č. 134/2016 Sb., ze dne 29.4.2016, o zadávání veřejných zakázek*

Český statistický úřad. *Výdaje na výzkum a vývoj nadále výrazně rostou* [online]. Poslední revize: 3.11.2020. [cit. 2021-02-06]. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/csu/czso/vydaje-na-vyzkum-a-vyvoj-nadale-vyrazne-rostou>>.

DVOŘÁK, David a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: komentář*. Praha: Nakladatelství C.H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-651-7.

European Commission. *An introduction to EU Cohesion Policy 2014–2020* [online]. 2014. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z:

<ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_en.pdf>.

Eurostat. *R&D expenditure in the EU at 2.19% of GDP in 2019*. [online]. Poslední revize: 27.11.2020. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20201127-1>>.

Eurostat. *Science, Technology and Innovation in Europe. R&D expenditure in the EU27 stable at 1.85% of GDP in 2007. Researchers account for almost 1% of total employment*. [online]. Poslední revize: 8.9.2009. [cit. 2021-02-15]. Dostupné z:

<<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20201127-1>>.

Evropská komise. *OPRAVA rozhodnutí Komise C(2013) 9527 final ze dne 19. prosince 2013, kterým se stanoví a schvalují pokyny ke stanovení finančních oprav, jež má Komise provést u výdajů financovaných Unii v rámci sdíleného řízení v případě nedodržení pravidel pro zadávání veřejných zakázek*. [online]. Poslední revize: 3.10.2014. [cit. 2021-03-05]. Dostupné z:

<ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/cocof/2013/cocof_2014_7372_cs.pdf>.

Finanční úřad pro Středočeský kraj. Oznámení o zahájení vyměřovacího řízení ze dne 11.7.2018 č. j. 3379708/18/2100-31471-204643.

Finanční úřad pro Středočeský kraj. Oznámení o zahájení vyměřovacího řízení ze dne 12.2.2019 č. j. 152832/19/2100-31471-204643

Finanční úřad pro Středočeský kraj. Oznámení o zahájení vyměřovacího řízení ze dne 26.2.2019 č. j. 772447/19/2100-31471-204643.

Finanční úřad pro Středočeský kraj. Stanovisko správce daně ze dne 2.2.2019 č. j. 847260/19/2100-31471-204643.

GRZESZCZYK, Tadeusz A. CZAJKOWSKI, Blazej. *EU-funded Project Management in the Context of Suppliers and Contractors Selection*. Procedia Engineering. Oxford: Elsevier Ltd., 2017. 182, s. 241-246 [cit. 2021-03-22]. ISSN: 1877-7058. DOI: 10.1016/j.proeng.2017.03.181 Dostupné z:

<<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877705817313176/pdf>>.

Grantová agentura České republiky. O GA ČR [online]. 2021. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <<https://gacr.cz/o-ga-cr/o-nas/>>.

HAJDUŠEK, Antonín. DOŘIČÁK, Lukáš. Epravo.cz. *Účelové dělení veřejných zakázek jakožto častý „nešvar“ zadavatelů* [online]. Poslední revize: 31.5.2018. [cit. 2021-02-05]. Praha: epravo.cz, a.s. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/ucelove-deleni-verejnych-zakazek-jakozto-casty-nesvar-zadavatelu-107597.html>>.

HROMADA, Radomír. Epravo.cz. *K otázce přiměřenosti lhůt pro podání žádosti o účast, předběžných nabídek a nabídek dle ZZVZ* [online]. Poslední revize: 29.9.2017. [cit. 2021-02-07]. Praha: epravo.cz, a.s. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/k-otazce-primerenosti-lhut-pro-podani-zadosti-o-ucast-predbeznych-nabidek-a-nabidek-dle-zzvz-106411.html>>.

KALETNIK, Hryohirij. ZDYRKO, Natalyia. *Public procurement in Ukraine as a state governance instrument: evaluation, control, improvement. Economic Annals-XXI: research journal*. Kiev: Institute of Society Transformation, 2019. 179, s. 80-90 [cit. 2021-03-22]. ISSN: 1728-6239. DOI: 10.21003/ea.V179-07. Dostupné z: <<http://soskin.info/userfiles/file/Economic-Annals-pdf/DOI/ea-V179-07.pdf>>.

KOHNOVÁ, Jana. *Metodika psaní závěrečné práce*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-665-9.

MACEK, Ivo a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: praktický komentář s judikaturou*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-171-7.

MAREŠ, David. Epravo.cz. *Nápravné opatření „zrušení rozhodnutí o námitkách“ a první zkušenosti s jeho výkladem v rozhodovací praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže* [online]. Poslední revize: 23.10.2018. [cit. 2021-02-07]. Praha: epravo.cz, a.s. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/napravne-opatreni-zruseni-rozhodnuti-o-namitkach-a-prvni-zkusenosti-s-jeho-vykladem-v-rozhodovaci-praxi-uradu-pro-ochranu-hospodarske-souteze-108271.html>>.

Ministerstvo financí – Auditní orgán. Zpráva o auditu operace ze dne 31.10.2018 č.j. MFISAO-91/2018/5208-11.

Ministerstvo financí. *Platební a certifikační orgán* [online]. Poslední revize: 1.10.2019. [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <<https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/podpora-ze-zahranici/strukturalni-fondy>>.

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020 v kostce* [online]. 2015. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/dda4e489-df77-4be3-b09d-bb9fec5b6323/esi_fondy_v_kostce_isbn-web.pdf>.

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Informace o stavu čerpání prostředků z fondů EU v programovém období 2014–2020* [online]. 2020. [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://ipodpora.odborny.info/soubory/uploads/Informace_o_stavu_cerpani_prostr.pdf>.

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2018* [online]. 2019. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <<https://www.mmr.cz/getmedia/0b48663f-8876-4e5f-af24-e8a972ea5546/Vyrocnizprava-o-VZ-za-rok-2018.pdf.aspx?ext=.pdf>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Aktuální výzvy* [online]. Poslední revize: 30.9.2020 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <<https://opvvv.msmt.cz/aktualni-vyzvy>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Národní program udržitelnosti II.* [online]. 2015. [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <<https://www.h2020.cz/files/daniel/Narodni-program-udrizitelnosti-II.pdf>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Newsletter pro IPO – Nesrovnalosti* [online]. 2011. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <<https://www.opvk.cz/filemanager/files/file.php?file=31911>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *O programu. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání.* [online]. 2017. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <<https://opvvv.msmt.cz/o-programu>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Operační program Výzkum a vývoj pro inovace* [online]. 2011. [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <<https://www.dotaceeu.cz/Dotace/media/SF/Programovy-dokument-OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace-na-programove-obdobi-2007%e2%80%932013.pdf>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání* [online]. 2014. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/uploads/OP_VVV/OP_VVV_k_16._7._2014.pdf>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Pravidla pro žadatele a příjemce obecná část. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání Programové období 2014–2020* [online]. 2017. [cit. 2021-03-04]. Dostupné z: <<https://opvvv.msmt.cz/download/file1289.pdf>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Stanovisko k Připomínkám k oznámení výsledku ex-post kontroly ze dne 24.1.2018 č.j. MSMT-2548/2018-2*

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Vybrané aspekty zadávání veřejných zakázek s příklady nejčastějších pochybení zadavatelů*. [online]. 2019. [cit. 2021-02-06]. Dostupné z: <<https://opvvv.msmt.cz/download/file5217.pdf>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Výroční zpráva o provádění Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace za rok 2014*. [online]. 2015. [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <<https://www.opvavpi.cz/filemanager/files/file.php?file=60671>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Zpráva o realizaci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace pro Monitorovací výbor*. [online]. 2016 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <<https://www.opvavpi.cz/filemanager/files/file.php?file=61154>>.

PODEŠVA, Vilém a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek. Zákon o registru smluv. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. 2016. ISBN 978-80-7552-102-6.

Rada pro výzkum, vývoj a inovace. *Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2019*. [online]. 2021. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <<https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=934365&ad=1&attid=934374>>.

Rada pro výzkum, vývoj a inovace. *Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+*. [online]. 2020. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <<https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=913172>>.

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 2.11.2016 č.j. S0583/2016/VZ-44342/2016/541/JCH.

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 8.3.2018 čj. S0489/2017/VZ-05185/2018/522/PKŘ.

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 5.3.2019 čj. R0223/2018/VZ-06147/2019/323/PBL.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29.11.2017 čj. 31 Af 43/2014 – 102.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.3.2018, čj. 2 As 292/2017 – 34.

SANTUS, Arnold. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace v letech 2021 – 2025* [online].

Poslední revize: 13.1.2021. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z:

<<https://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj-2/institucionalni-podpora-na-dlouhodoby-koncepcni-rozvoj-10>>.

ŠILHÁNEK, Michal. SCHWARZOVÁ, Markéta. *Vliv zásady přiměřenosti a zákazu diskriminace na nastavení technické kvalifikace* [online]. Poslední revize: 9.9.2020 [cit. 2021-02-06]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/vliv-zasady-primerenosti-a-zakazu-diskriminace-na-nastaveni-technicke-kvalifikace-111831.html>>.

ŠPERLINK, Karel. BLAŽKA, Marek. CHVOJKA, Miloš. *Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2011*. Ostrava: TANGER spol. s.r.o., 2011. ISBN 978-80-87294-27-7.

Technologická agentura České republiky. *Brožura TA ČR* [online]. 2019. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.tacr.cz/wp-content/uploads/documents/2019/10/03/1570108321_Brozura_TACR.pdf>.